

לשני מינים שנאמר עשו להם עגל מסכה ולהלן הוא אומר
 ומירו את כבודם בתבנית שור אוכל עשב יבוא שור ויכפר
 על מעשה שור יבוא עגל ויכפר על מעשה עגל תדעו
 שנתרצה המקום לכפר על עונותיכם עבירה שאתם מיראים
 ממנה כבר נזכרה לפני המקום שנאמר ליבוח לפני יי אברו
 ישראל לפני משה וכי היאך מקלסת מדינה את המלך ואינה
 רואה לפני המלך אמר להם על מנת כן כי היום יי נראה אליכם
 ה ויקחו את אשר צוה משה בזריות ויקרבו כל העדה
 ועמדו לפני יי קרבו כולם בשמחה ועמדו לפניו ומשל
 למלך שכעס על אשתו והוציאה לאחר ימים נתרצה לה מיד
 חננה בתניה קשרה כחפצו והיתה משמשת אותו יותר
 מראי אף כך ישראל כיון שראו שנתרצה המקום לכפר על
 עונותיהם קרבו כולם בשמחה ועמדו לפניו לכך נאמר ויקרבו
 כל העדה ועמדו לפניו ו ויאמר משה זה הדבר אשר
 צוה יי תעשו אמר להם משה לישראל אותו יצר הרע העבירו
 מלבכם ותהיו כולם כיראה אתה ובעצת אחת לשרת לפני
 המקום כשם שהוא יהודי בעולם כך תהא עבודתכם מיוחדת
 לפניו שנאמר ומלתם את עולת לבבכם בפני מר כי אני
 יי אליהם הוא אליהם אלהים ואדוני האדונים עשיתם כן וירא
 אליהם כבוד יי ו ויאמר משה אל אהרן זהו שאם הכתר
 משרה ואהרן בכחניו ושמואל בקוראי שמו קוראים אל יי
 וזהו יענם בעמוד ענן ידבר אליהם מלמד ששלשתן שקולים
 זה כזה ח קרב אל המזבח משל למה הדבר דומה למלך
 בשר ודם שנשא אשה והיתה בתכישת מלפניו ונכנסה אחותה
 אצלה אמר לה על מה נכנסת לרבר זה אל לא שתשמישי את
 המלך הניסי דעתך ובואי ושמשי את המלך כך אמר משרה
 לאהרן אהרן אחי על מה נתבחרת להיו כהן גדול לא שתשרת
 לפני הקדוש כבוד הוה הניס דעתך וכוא ועבוד עבודתך
 ויש אומרים היר אהרן רואה את המזבח כתבנית שור והיה
 מתיירא מגנו ואל משה אחי לא ממה שאתה מתיירא ממנו
 הניס דעתך וקרב אליו לכך נאמר קרב אל המזבח ט
 ויקרב אהרן אל המזבח בזריות וישחט את עגל החטאת אשר
 לו בקרבנו התחיל תחילה ויקרב את קרבן העם משנפגרו
 מקרבנותיו בא לו לקרבן העם תדע שקרבנו מכפר יותר
 מקרבן העם שקרבן העם אינו מכפר על הכהנים וקרבנו
 מכפר על ידו ועל יד העם שנא ועשה את חטאתך ואת עולתך
 וכפר בעדך וכפר העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם שנ'
 וישחטו וישחטו כראשון מה הראשון טעון חטאי אף זה טעון
 חטאי מה הראשון טעון שתי מתנות שהם ארבע אף זה טעון
 שתי מתנות שהם ארבע ויקרב את העולה ויעשה כמשפט מה
 עולה טעונה הפשט וכתוב אף זה טעון הפשט וכתוב מה עולה
 כולה כליל לאשים אף זה כולה כליל לאשים מה עולה עומד
 בצד המזבח וזורק אף זה עומד בצד המזבח וזורק מה עולה
 פקעו איברים מעל המזבח מחזירים למערכה אף זה פקעו
 איברים מעל המזבח מחזירים למערכה יא ויקרב את
 המנחה וימלא כפו ממנה כאמר כאן מילי ונאמר להלן מילי
 מה מילי האמור להלן מלא קומצו אף מילי האמור כאן מלא
 קומצו ומה מילי האמור להלן קמץ ועלה בידו צרור או גרגיר
 מלא אוקורט של לכונר פסול אף מילי האמור כאן קמץ
 ועלה בידו צרור או גרגיר מלא אוקורט של לכונר פסול
 יב ויקטר על המזבח מלרד עולת הכומר מה זה כא ללמדנו
 אם ללמד שאם לא מצא מנחה יביא בהמה כבר נאמר ויקרב את
 העולה ויעשה כמשפט אם כן למה נאמר ויקטר על המזבח
 מלרד

בסל וכת' וזנות' כבשר וזלחם כאש תשרף מלמד שהמילואי
 מותרים לשריפה לו ומפתח אהל מועד לא תצאו
 שבעת ימים מיכן אמרו בעשרים ושלשה בארד קרבו מילואים
 עשרים ושלשה ושבעה הרי שלשים באחד בניסן שלמו
 מילואים כי שבעת ימים ימלא את ידיכם כל שבעה ימי
 המילואי היה משה מעמיד את המשכן כל בוקר ובוקר מקריב
 קרבנותיו עליו ומפרקו בשמיני העמידו ולא פירקו רבי יוסי
 ברבי יהודה אומ' אף בשמיני העמידו ופירקו לו כאשר
 עשר ביום הזה צויר יי מיכן אמרו שבעת ימים קודם יום
 הכפרים מפרשין כהן גדול מכיתו ללשכת פרהרין וכשם
 שמפרישים כהן גדול מכיתו כהן מפרשים כהן השורף את
 הפרה מכיתו ולמה מפרשים שבעה שמתמצא את אשתו
 ספק נידה וידחה כל שבעת הימי צוה יי לעשות לכפר עליכם
 אמר להם כפרה זו תכפר עליכם עד שיחיו המתים לח
 ופתח אהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת ימים ושמרתם את
 משמרת יי ויהי דבויים קל וחומר ומה אם מקיים דברי בשר ודם
 המקום מקבלו ומקיים דברי הנקים על אחת כמה וכמה
 ויעש אהרן וכל בניו ששים ושמונים שטומעים דברים לקבל מפי
 משה כשטומע' כפי הקדוש ברוך הוא לכך נאמר ויעש אהרן
 ובניו את כל הדברים אשר צוה יי ביד משרה כריי השליח
 לשולחיו כריי המצוה למי שנצטוו

פרשת שמיני

ויהי

ביום השמיני קרא זה אחד מן הכתובי צריך
 לדרוש נאמר כאן ויהי ביום השמיני ונאמר
 להלן ויהי ביום השלישי אין אנו יודעים אם
 שלישי לשבת אם שלישי למנין כשהוא אומר כי ביום השלישי
 ירד יי לעיני כל העם על הר סיני ויהי ביום השלישי בחיות
 הבוקר הוי אומר שלישי למנין שהוא ששה בחודש וכאן
 נאמר ויהי ביום השמיני אין אנו יודעים אם שמיני למנין אם
 שמיני לחודש כשהוא אומ' כי שבעת ימים ימלא את ידיכם הוי
 אומר שמיני למנין ולא שמיני לחודש אותו היום בטל עשר
 עשרות ראשון למעשר בראשית ראשון לנשיאים ראשון
 לכהונת ראשון לעבודה ראשון לידידת האש ראשון
 לאכילת קדשים ראשון לאיסור הבמות ראשון לראשי
 חודשים ראשון לשכון שיכנה בישראל ראשון לברך את
 ישראל ב קרא משה לאהרן ולבניו לפי שכיבדו המקום
 תחילה לאהרן אף משה כיבדו בסוף ומניין שכיבדו תחילה
 לאהרן שנאמר ועלית אתה ואהרן עמך אף משרה כיבדו בסוף
 שנאמר קרא משה לאהרן ולבניו ואחר כך לזקני ישראל
 ג ויאמר אל אהרן קח קל עגל בן בקר לחטאת מלמד
 שאמר לו משה לאהרן אהרן אחי אע"פ שנתרצה המקום לכפר
 על עונותיך צריך אתה ליתן לתוך פיו של ששן שלח דורון
 לפניך עד שלא תיכנס למקדש שמה ישנאך בביאתך למקדש
 ושמה תאמר אין צריך כפרה לא אני והלא אף ישראל צריכים
 כפרה שנאמר ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים
 לחטאת וכי מה ראו ישראל להביא יותר מאהרן לא אמר להם
 אתם יש בידכם בתחילה ויש בידכם בסוף יש בידכם בתחילה
 וישחטו שעיר עזים ויש בידכם בסוף עשו להם עגל מסכה
 יבא שעיר עזים ויכפר על מעשה עזים יבא עגל ויכפר על
 מעשה עגל ד ושור ואיל לשלמים לפי שנדרמת עבירה

מחתתו ויתנו בהם אש אמר להם הקדוש ברוך הוא אני אכבד אתכם יותר ממה שכבדתם אותי אתם הכנסתם לפני אש שמא אני אשרוף אתכם כאשר טהורה' כג כיצד היתה מיתת שני חוטאים של אש יצאו מבית קדשי הקדשים ונחלקו לארבעת שנים נכנסו בחוטמם של זה ושנים בחוטמם של זה ובשרף גופם ובגדיהם קיימים שנאמר ותצא אש לפני יי' היה אהרן עומד ותוהא אומר אוי לי כך עבירה בידי וכיד בני שכך הגעתי נכנס משה אצלו והיה מפייסו אמר לו אהרן אחי מסיני נא לי עתיד אני לקדש את הבית הזה באדם גדול אני בקדוש הייתי סבור או כי אך הבית בתקדש' עכשיו נמצאו בני גדולים ממני וממך שבהם הבית נתקדש' כיון ששבע אהרן כך צדק עליו את הדין שתק שני יודים אהרן ולמולי צדיקים שמצדיקים עליהם את הדין' אברהם צדק עליו את הדין שנאמר ואנכי עפר ואפר יעקב צדק עליו את הדין שנא קטנית מכל החסידים ומכל האמת אשר עשית את עבדך' כד דוד צדק עליו את הדין שנאמר הבאישו נבקרו הכורתי מפני איחולי'.

כה ויקרא משה אל מישל ואל אלעזר בני עוזיאל דוד אהרן ויאמר אליהם קרבו שאו את אחיכם' כו מיכן אברו אין משמאים לבתים שהיו אלעזר ואיתמר כהנים היו ולא נטמאו להם מי נטמאו להם האליהם' כז ויקרבו וישאום כותנותם מלמד שהם המקום עליהם במיתתן יותר מבחייהם שאילו נשרפו גוף ואין בגדיהם קיימי היו מפורסמי ומבחים אלא נשרף גופם ובגדי קיימים והרי דברים קל וחומר וזה אם אילו שהעניסו את המקום שנכנסו לפניו שלא כרצונו כך עשה להם קל וחומר לשאר צדיקים' כח ויאמר משה אל אהרן ואל איתמר' מיכן אמרו הרוגי בית דין אין מתעסקים עליהם לכל דבר שמוא תאמרו אנו הולכים לבתינו ומתאבלים ואוננים ונזכים הלא פיקדנו והמקום שלא נצא מבית הקדש שני ומפתח אהל מועד לא תצאו מיכן אמרו כהן גדול שמת לו מת אינו יוצא אחר המטה הם נכנסים והוא נגלה' הם נגלים והוא נכסה' ועשו כדבר משה צידקו עליהם את הדין ושחקו'.

כט וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם זה המקדש מסורס זה ראוי לרמלא וירד מעשות החטאת העולה והשלמי' וישא אהרן את ידיו ויברכם שבידיו נשא את כפיו וכיך את העם' ויברכם אותה אומר בעמידה ושלא בעמידה תלמוד לר' לעמוד לפני יי' לשרות ולברך בשמו' בקוש ברכה לשיירות' מה שירות בעמידה אף ברכה בעמידה' וכן הוא אומר ויקומם הכהנים והלויים ויברכו את העם וישמעו את קולם ותבוא את תפילתם למעון קדשו השמימה' בדרור של חזקיהו מלך יהודה שהיו עוסקי בתורה מהנאמרים בהם ותבוא תפילתם למעון קדשו השמימה בדרורות האחרונים שהיו עובדים עז מה נאמר בהם וברשעם כפכים' ל ויברכם זו ברכה כחמה שאין אותה יודע' וחזר הכתוב ופירש להלן ויברך יי' וישמרך עד וישלך של' ויבא משה ואהרן אל אהל מועד' למה נכנס משה ואהרן ביחד ללמד אהרן על מעשה הקטורת' אולא נכנס אלא לברך אחר' הריני דין ירידה טעונה ברכה' וביאה טעונה ברכה' מה יציאה מעין עבודה אף ביאה מעין עבודה' מניין לביאה שהיא טעונה ברכה' ודין הוא ומה אם יציאה שאינה טעונה רחיצה טעונה ברכה' ביאה שטעונה ברכה אינו דין שטעונה ברכה' או חילוף ומה אם ביאה שאינה טעונה ברכה טעונה רחיצה' יציאה שטעונה ברכה אינו דין שטעון רחיצה' לא אם אמרת בבאה שכן יצא מחול אל הקדוש' תאמר ביציאה שכן יצא מקדש לחול' בטל החילוף' וחזרו לדין ירידה טעונה ברכה' וביאה

מלכד עולת הכוקר' מלמד ששתי מנחות היו שם ארת עם העולה ואחת בפני עצמה' יג וישחט את השור ואת האיל זבח השלמי אשר לעם מכאן למדו שלמים לציבור' ואת החזות ואת שוק הימין הניף אהרן נתנופה להניד גדולתו של אהרן ושל בניו שבשעור קלר למדו שבוער עבודת שחיטתו וקבלה זריקתו והזאת וחטו יציקר וכפרה'.

יד ויהי ביום השמיני והוא יום שמיני לקדושת אהרן ובניו' או יכול שמיני בחדש כשהוא אומר ויהי בחדש הראשון בשנת השנית הוקם המשכן מלמד שבראש חודש הוקם המשכן' יכול הוקם בראש חודש ושרתה שכינה בשמיני בחדש' תלמוד לומר וכיום הקים את המשכן כסה הענן' מלמד שביום הוקם המשכן בו ביום שרת שכינה על מעשה ידי אהרן' שכל מעשה שבעת ימי המילואים היה משה משמש ולא שרת שכינה על ידו' עד שבא אהרן ושימש בבגדי כהונ' גדולת ושרתה שכינה על ידיו שנאמר כי היום יי' נראה אליכם'.

טו מה תלמוד לומר ויהי מלמד שהיתה שמחה לפניו במרום כיום שנברא בו שמים וארץ' במעשה בראשית הוא אומר ויהי ערב ויהי בוקר וכאן הוא אומר ויהי וכו' שכולו ישראל את מלאכת המשכן בא משה וברכם' שנאמר וירא את כל המלאכה ויברך אותם משה מה ברכה ברכן אמר להם תשרה השכינה במעשר ייכם רבי מאיר אומר כך בירך יי' אלהי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים והם אמרו לו ויהי נועם יי' אליהו עלינו ומעשה ידינו כונננו עלינו ומעשה ידינו כונננו' ועל אותה שעה הוא אומר צאינה וראינה בנות ציון' בני המצוינים במלך שלמך במלך שהשלום שלו בעטרתה שעטרת לו אמו זה אהל מועד שבעצור בתכלת וכארגמן וכתולעת השני ובש' אמו אין אמו אלא ישראל שנא ולאומי אלהי האזינו' יו ביום התגלותו ביום ששרתה שכינה בבית וביום שמחת לכו ביום שירדה אש חדשה ממרום וליהכה על המזבח את העולה ואת החלבים' יז וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם באותה שעה זכה במתנות כהונה וזכה בבשריות כפיס לו ולרירותיו עד שיחזו המתים' יח וירד מעשות החטאת והעולה והשלמים משפנה מקורבנותיו ירד לו מן המזבח בשמחה' יט ויבא משה ואהרן אל אהל מועד כיון שראו אהרן שקרבו כל הקורבנו ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל היה עובד אהרן ומעטער אמר יודע אני שכעס עליהם וקם בשבילי לא ירדה שכינה לישראל כך עשה לי משה אחי שנכנסתי ונתביישתי ולא ירדה שכינה לישראל מיד נכנס משה עמו ובקשו רחמים וירדה שכינה לישראל לכך נאמר ויבא משה ואהרן אל אהל מועד' כ ויתצא אש לפני יי' כיון שראו אש חדשה שירדה משמי מרום וליהכה על המזבח את העולה ואת החלבים פתחו פיהם ואמרו שירד ועל אותה שעה הוא אומר רננו צדיקי' כי' לישירים נאוו תהלה'.

כא באותה שעה קפצה פורענות על נדב ואביהוא' ויש אומרים מסיני נשלל להם' שראו את משה ואת אהרן שהיו מהלכים תחילה הן באים אחריהם וכל ישראל אחריהם אמר לו נדב ואביהוא עוד שני זקנים הללו מתים ואנו נהוג את הקהל' אמר הקדו ברוך הוא נראה מי קובר את מי הם קוברים אתכם ויהיו הם מנחנים את הקהל' כב דבר אמר כיון שראו בני אהרן שקרבו כל הקורבנות ונעשו כל המעשים ולא ירדה שכינה לישראל אמר לו נדב ואביהוא וכי יש לך אדם שמכשל תבשיל בלא אש' מיד נשלל אש זרה ונכנסו לבית קדשי הקדשים שנאמר ויקחו שני בני אהרן נדב ואביהוא איש

לומר דוד אהרן, מקיש מעשר עזיאל למעשר אהרן, מה אהרן רודף שלום בישראל אף עזיאל רודף שלום בישראל, ומניין שאהרן רודף שלום בישראל שנאמר ויראו כל העדה כי גוע אהרן ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל, וכמשרה הוא אומר ויבכו בני ישראל את משרה ומפני מה בכו את אהרן שלשים כל בית ישראל ומשרה לא בכו אלא בני ישראל ולא כל בית ישראל שאהרן לא אמר לאיש ולא לאשה סדרת אבל משרה מפני שהוכיחם נאמר בו ויבכו בני ישראל את משרה וכן הכתוב מפורש על ידי אהרן בקבלה, כריתי היתר אתו החיים והשלום שהיית רודף שלום בישראל ואתם לומרם ויראני שקיבל עליו כל דיברי התורה באימה וזכרת וכזיעה תלמוד לומר מפני שמי נחת הוא, אמרו בשערי שיען משרה שמן המשחה על ראש אהרן נרתע ונפל לאחוריו אמר או לי שמעלתי כשמן המשחה, השיבו רוח הקודש הנר מה שוב ומה נעים שבת אחים גם יחד כשמן השוכ על הראש הוירד על הזקן זקן אהרן שיורד על פי מידותיו כסל הרמקן שיורד על הררי ציון, מה הטל הזה אין בו מעילה אף שמן המשחה אין בו מעילה, לך תורת אמת היתר בפיהו שלא שימא את השחר ולא שיהר את השמא, ועולה לא נמצא בשפתיו, שלא אסר את המותר ולא התיר את האסור, בשלום וכמישר הלך אתי שלא הירר אחר המקום כדרך שלא הירר אברהם, רבים השיב מעון שהשיב פושעים לתורה ואף מושיעים אהרן, לט ויאמר משה אל אהרן ואל אלעזר ואל איתמר בניו ר' אום בגדולה מתחילין מן הגדול ובקלקלה מתחילין מן הקטן מין שנאמר ויאמר יי אל הנחש כי עשית זאת וגו', ואיכה אשית כינך ובין האשה, ואל האשה אמר וגו', בתחילה נתקלל נחש ואחר כך נתקלל חיה ואחר כך נתקלל אדם, מ ראשיכם אל תפרעו אל תגדילו פרע, יכול אל תפרעו מן הכובע הרי אתה דן נאמר כאן פריעה ונאמר להלן פריעה מה פריעה האמורה להלן גידול שיער, אף פריעה האמורה כאן גידול שיער, מא ובגדיכם לא תפרעו ולא תקרעו בגדיכם ולא תמותו ממשמע לאזאתה שומע הן, ועל כל העדה יקצוף, ואחיכם כל בית ישראל ויבכו את השרפה אשר שרף יי מתלל את השרפה, הרי אתה דן, נאמר כאן שריפת ונאמר להלן שרפה, מה שריפת האמורה כאן שריפת נשמה וגוף קיים, אף שריפת האמורה להלן שריפת נשמה וגוף קיים, שריפת האמורה בבת כהן והאמורה באשה ואמה, מב ומפתח אהל מועד לא תצאו יוכל בין בשעת עבודה בין שלא בשעת עבודה תל ומן המקדש לא יצא ולא יחלל אימתי אינן יוצא ולא יחלל הוי אומ' בשעת עבודה, פן תמותו ממשמע לאז אתה שומע הן, מב כי שמן משחת יי עליכם ויעשו כדבר משה קיימו עליהם מצות משה רבן וכן הכתוב משבח ישראל כפרשת שילוח שמאים, ויעשו כן בני ישראל וישלחו אותם אל מחוץ למחנה וכן הכתוב משבח את יהושע כאשר צוה יי את משה כן צוה משה את יהושע וכן עשה יהושע,

טלח דיבורא

פרשה א

יין ושכר אל תשת, יכול כל שהוא יכול מניית תלמוד לז' שכר לא אמרתי אלא כרי לשכר רביעית בן ארבעים, אם כן למי נאמר יין מזהרים עליו

וביאה טעונה ברכה, מה ירדה מעין עבודה, אף ביאה מעין עבודה, הא למה נכנס משרה עם אהרן ללמוד על מעשר הקטורת, לא ותצא אש מלפניי כיון שראראש חדשה שירדה מן השמים ולייכה על המזבח את העולה ואת החלבים נפלו על פניהם ושיבחו לשמים, וכן כימי שלמה נפלו על פניהם שנאמר וכל בני ישראל רואים כדדת האש מן השמים וכבוד יי על הכית ויכדעו על אפים ארצה על הרצפה וישתהוו להודות ליי כי טוב כי לעולם חסדו, ועל אותה שעה הוא אומר ועברה ליי מנחת יהודה וירושלם כימי עולם וכשנ' קדמוניות, כימי עולם כימי משה, וכשנים קדמוניות, כשני שלמה, רבי אומר כימי עולם כימי נח, וכשנים קדמוניות כשנות הכל שלא היתה עבודה זרה בעולם, לב ויקחו שני בני אהרן אף הם בשמחתם כיון שראו אש חדשה עמוד להוסיף אהבה על אהבה, ויקחו אין קיחה אלא שמחת נדב ואביהוא מה תלמוד לומר בני אהרן שלא הלוקיכו לאהרן, נדב ואביהוא לא נטלו עיצור ממשרה, איש מחתתו איש מעצבו יצאו ולא נטלו עיצור זה מזה, ויקריבו לפני יי אש זרה אשר לא צוה אותם, רבי ישמעאל אומר יכול אש זרה ממש, תלמוד לומר אשר לא צוה אותם הכניסה בלא עיצה, רבי עקיבא אומר לא הכניסה אלא מן הכיריים שנאמר ויקריבו לפני יי אש זרה, אם כן למה נאמר אשר לא צוה אותם שלא נמלכו במשה רבן, רבי אליעזר אומר לא נתחייבו אלא על שהורו להלכה בפני משה רבן וכל המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה, לב ומעשה שאירע בתלמיד אחד שהורר בפניו אמר לה לאימה שלום אשתו אינו מוציא שבתו ומת לאחר שבת נכנסו חכמים אצלו אמרו לו רבי נביא אתה אמר להם לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי אלא כך מקובלי מרבתי שכל המור' הלכה בפני רבו חייב מיתה, לד ותצא אש מלפני יי מלמד שיצא אש מבית קודש הקדשים ושרף נשמתם אבא יוסי בן דוסתאי אומר שני הוטים של אש יצאו מבית קודש הקדשים ונחלקו לארבעה ונכנסו שנים בחוטמו של זה ושנים בחוטמו של זה, ותאכל אותם נשמתם נשרפה ולא בגדיהם שנאמר ויקרבו וישאום ככותנותם ככותנותם בכתנותם הנישאים, יכול אנ בכתנות הנישאים תלמוד לומר ותאכל אותם, אותם ולא בגדיהם, ואומר ולבני אהרן תעשה כתנות כותנות לכהנים ולא כתנות ללוים, לה וימותו לפני יי רבי אליעזר אומר לא מהו אלא בחץ במקום שהלויים מותרים ליכנס לשם, שנאמר ויקרבו וישאום בכותנותם אם כן למד נאמר וימותו לפני יי בגפן נזלאך ודחף לחץ והוציאם רבי עקיבא אומר לא מתו אלא בפנים שנ' וימותו לפני יי, אם כן למה נאמר ויקרבו וישאום בכותנותם מלמד שהשילו חבות של כבוד וגררום והוציאום לחוץ, לו ויאמר משה הוא אשר דבר יי לאמר בקרובי אקדש זה ויבור נאמר בסני למשה ולא ידעו עד שבא מעשה לידו, וכיון שבא מעשה לידו אמר לו משה אהרן אחי לא בתו בניך אלא על קדושת שמו של הקדוש ברוך הוא שנאמר ונועזתי שמה לבני ישראל ונקדש כבודי כיון שידע אהרן שבני ידועי המקום שתק וקיבל שכר על שתקתו, מיכן אמרו כל המקבל עליו ושותק סימן יפה לו, על ידי דוד הוא אומר דום ליי ותתחולל ליי, ועל ידי שלמה הוא אומר עת לחשות ועת לדבר, עתים לכל, עתים שאדם שותק עתים שאדם מדבר, לז ויקרא משה אל מישאל ואלי אלעזר בני עזיאל דוד אהרן ממשמע שנאמר ובני קהת עמרם יצאהו וחברו ועזיאל אינו ידע שעזיאל דוד אהרן מה תלמוד

קדשים' תל' קודש קדשים היא ואותה וזוהי הרי אילו מיעוטי פרט לתורה ולחכמה' לאיל נזיר ולחכמו' לאיל המילואים ולחכמו' ו' ואבלתם אותה במקום קדוש מה תל' לפי שאמר אצל המזבח אין לי אלא סמך למזבח בניין לריבות הלשכות והכניות בחול ופתוחות לקודש תלמוד לומר במקום קדוש' ז' כי הקד' וחוק בנין הוא הק לבנים ואין חק לבנות' מאשי' י' אין להם אלא לאחר מתן אישים' ח' כי כן צויתי כאשר צויתי כאשר צוה' י' כי כן צויתי לומר לכם בשעת אניות ואכלוה' כאשר צויתי בשעת מעשה' כאשר צוה' י' ולא מעמי אני אומר לכם' ט' חזה זה חזה התנופה זה תנופת הסל' שוק זה שוק' התרומה' זו תרומת תורת' תאכל במקום קדוש' א' נחמיה וזו הראשונים אינם במקום טהור' אלא זו טהורה שאינה ממין טומאה לטהר משומאת מצורע לומר שיהיו נאכלים בתוך ירושלים' י' אתה ובניך ובנותיך אתה ובניך בחלק ובנותיך בכתנ' או יכול אתה ובניך ובנותיך בחלק' כשהוא אומר כי הקד' וחוק בנין הוא' אין חוק לבנות' הא מה אלא מקיים אתה ובניך ובנותיך' אתה ובניך בחלק ובנותיך בכתנ' י' ו' נכנו מצחי שלמי בני ישראל לרבות וכו' שלמי ציבור שיהיו שם כמותו היום' ושוור ואיל שלמים לזבח לפני' י' שוק התרומה חזוה התנופה על אישי החלבים יביאום מלמד שהחלבים לבטה'.

פרק ב

שעיר זה שעיר נחשון' חטאת זה חטאת יום השמיני' ב' דרוש דרש משר' זה שעיר של ראש חודש' יכול שלשתם נשרפו' תל' וזכה שורף' אחד נשרף ולא נשרפו שלשתם מה תל' דרוש דרש משה שתי דרשות' אמר להם מפני מה נשרף זה' ומפני מה נאכלו איל' איני יודע איהו נשרף כשהוא אופ' ואותה נתן לכם לשאת את עון העדה לכפר עליכם איהו שעיר נושא את עון העדה זה שעיר של ראש חודש שנאמר ושעיר אחד לחטאת לכפר עליכם' ג' ויקצוף על אלעזר ועל איתמר מלמד שנתן פניו כלפי בניו וכעס כנגד אהרן מלמד שאף אהרן היה בקיצוף' הנותרים לא היה פניהם עמהם לאם השיבונו על דבריו' ד' מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקודש וכי חזק לקודש נאכלו והלא נשרפה שנאמר וחנה שורף אם כן למה נאמר מדוע לא אכלתם' אמר להם שמה חזק לקלעים יצאת מפני שחטאת שיצא חזק לקלעים פסולת' אין לי אלא זו בלבד בניין לריבות קדשים תל' קודש קדשים' בניין שאכילת קדשים כפרה לישראל תל' ואותה נתן לכם לשאת את עון העדה לכפר עליכם לפני' ו' וה כיצד כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים' ח' הן לא הובא את דמה אל הקודש פניהם אמר להם שמה נכנס מדמה לפני' מפני שחטאת שנכנס מדמה לפני' פסולה' רבי יוסי הגלילי אומר מיכאן לחטאת שנכנס דמה לפני' ולפנים שהיא פסולה ואין חטאת פסולה עד שיכנס דמה לפני' אין לי אלא לפני' ולפנים' ז' בניין אף בחיל תל' אל הקודש' תאכלו במקום קדוש' מלמד שאכילתה בפנים' בניין שאף שריפתה בפנים תל' אכל תאכלו אותה בקודש' יכול אף אם נישמאת בחזק' תהא שריפתה בפנים' תל' אותה מהו מיוחדת שומאתה בפנים שריפתה בפנים יצאת זו שנטמאת בחזק' שלא תרד' שריפתה אלא בחזק' ז' וידבר אהרן אל משה אין דיבור אלא לשון עז וכן הוא אומר וידבר העם כאלהים וכמשה' ח' הן היום דקריבו את חטאתם ואת עולתם לפני' י' נחמיה אומר מפני אניות נשרף לכך נאמר אלה' ט' ומה תל'

נאלה

עליו כל שהוא ומזחרים עליו מנינו' כ' ר' יהודה אומר אין אל תשת אין לי אלא יין מבנין לריבות כל המשכר' תל' שכר' אם כן למר' נאמר יין על היין במיתה ועל שאר כל המשכרים באזהרה' ד' אלעזר אומר יין אל תשת ושכר אל תשתיהו כדי שכרותו הא אם נתן לתוכו מים כל שהוא פטור' ג' אתה ובניך יכול חללים' תלמוד לומר אתה וצאצא חללים ולא וצאצא את כעלי מומים' תלמוד לז' אתה ובניך מה אתה כשר' אף בניך כשרים' יצאו חללים וכעלי מומים' ד' בכואכם אין לי אלא בכיאה מבנין אף כיצירה תלמוד לומר אתה ובניך' בניין לעשות המזבח כאהל מועד תלמוד לומר אתה ובניך' ובניין שאינו חייב אלא בשעת עבודה תלמוד לומר אתה ובניך' רבי אומר נאמר כאן בכואכם ונאמר להלן בכואם מה בכואכם אל אהל מועד עשה את היצאה כביצירה ואת המזבח כאהל מועד ואינו חייב אלא בשעת עבודה אף בכואכם אל אהל מועד האומר כאן עשה יצירה כביצירה ואת המזבח כאהל מועד ולא יהיה חייב אלא בשעת עבודה' ה' אהל מועד אין לי אלא אהל מועד בניין לריבות שילה וכות' עולמים תלמוד ל' חוקת עולם ולא תמותו מכלל לאו אתה שומע הין' ו' יכול יהו שרף חייבים מיתה על ההוראה תל' אתה ובניך ולא תמותו אתה' ובניך במיתה' ואין ישראל חייבים על ההוראה במיתה' ז' יכול אל יהו ישראל חייבים על ההוראה במיתה אבל יהו אהרן ובניו חייבים על ההוראה במיתה' ודין הוא ומה אם ישראל שמוזחרים לבוא אל אהל מועד שתוי יין חלא שתוי יין אין חייבים מיתה על ההוראה' אהרן ובניו שאין מוזחרים לבוא אל אהל מועד אלא שתוי יין אינו דין שלא יתחייבו מיתה על ההוראה יצאו ישראל מן הכתר אהרן ובניו בקל וחומר' ח' חוקת עולם לריבות יציקות וכליל' ותנופות והנשות וקביעות והקטרות והבליק' והקבלות והזאות' בניין לשתי' יין שאם עבר עבודה פסולה תל' ולדיבור בין הקודש ובין החול' ובניין למחוסר בגדים ושלא רחץ ידים ורגלים' נאמר חוקה חוקה לגזירה שוה' ט' ולדיבור בין הקודש ובין החול אילו הערכים' בין הטמא ובין הטהור אילו הטמאות והטהרות' ולזהירות את בני ישראל אילו ההוראות' את כל החוקים אילו הכרזות' אשר דיבר י' אליהם אילו ההלכות' כידי משרה זה המקרא' יכול אף התרגום תלמוד לומר וזהירות'.

פרק א

ויאמר משרה אל אהרן ואל אלעזר ואל איתמר בניו' בניו שקולים בו בכבוד ושקולים בו בדמימ' יכול אף הראשונים שקולים בו בכבוד' תל' הנותרים שקולים בו בכבוד ואין הראשונים שקולים בו בכבוד' ג' רבן שמעון בן גמליאל אומר משום ר' אלעזר בן עזריה הרי הו' אום' וימת נדב ואביהווא לפני' ב' בהקריבם אש זרה לפני' ו' ובניו לא היו להם שאלו היתה להם בנים היו קודמים לאלעזר ואיתמר שכל הקודש נחלה דא קודם בכבוד' אם כן למה נאמר הגזירה' אמר להם לא היה להם להסתכל באילו שעשו דבר שלא בעצה ונשפטו' רבי אלעזר אומר קרובים היו לשטף' אלא שריחם המקום על אהרן' ג' קחו את חמנחה זו מנחת נחשון' הגזירה' זו מנחת יום השמיני' מאשי' י' אין להם אלא אחד מתן אישים' ד' ואכלוה מצות מהתל מפני שהיא מנחת ציבור והיא מנחת מצות' שעה ואין כיוצא בה לדורות לכך נאמר ואכלוה מצות' ה' אצל המזבח חלא כחיל לא על גבי המזבח' אין לי אלא זו בלבד בניין לריבות קדשים

לומר הוציא את ראשו וחזוירו אסור מפני שהוא כילוד .
 אתה אומר לכך בא הכתוב להלך בין איברים לאיברים אולא
 בא הכתוב להלך אלא בין עובדים לעובדים לומר איזה עובד
 יהא מותר שאלו נולד היה מותר ואיזה זה כן תשעה וחי
 בחולין מניין בן תשעה ומת בן שמונה וחי אומת כמקודשים
 בן תשעה ומת בן שמונה וחי אומת ורד מעושר כן תשעה
 ומת בן שמונה וחי אומת תל כל מפרסת פרסה ושוסעת
 שסע פרכות מעלה גרה .

פרק ג

בכרמה אותה תאכלו לרכב את השילוא
 יכול אפילו יצאת מקצתה תל אותה
 תאכלו אותה באכילה ואין בהמה טמאה
 באכילה ב אין לי אלא בעשה בלא תעשה מניין תל
 הגמל והאנבת והשפן והחזיר מכשרם לא תאכלו אין לי אלא
 אילו בלבד שאר בהמה טמאה מניין ודין הוא ומה אילו שיש
 בהם סימני טהרה הרי זה בלא תעשה על אכילתו ושואן בהם
 סימני טהרה אינו דין שיהו בלא תעשה על אכילתם נמצא
 הגמל והאנבת והשפן והחזיר מן הכתוב ושאר בהמה טמאה
 מקל וחומר נמצא מצות עשה שלהם מן הכתוב ומצות לא
 תעשה שלהם מקל וחומר ג אך את זה לא תאכלו
 ממעלי הגרה וממפריסי הפרסה השסועה יש לך כמעלי
 הגרה שאין אתה אוכל ואיזה זה זה טהור שנוול מן הטמא .

ד יכול אף טמא שנוול מן הטהור תל גמל טמא הוא ודין
 טמא ואין זה טמא רבי שמעון אומר מה תל גמל גמל שני
 פעמים אחד גמל שנוול מן הגמל ואחד גמל שנוול מן
 הפרה ה אך את זה לא תאכלו ממעלי הגרה וממפריסי
 הפרסה השסועה יש לך כמעלי הגרה וכמפריסי הפרסה שאי
 אתה אוכל ואילו הן השריפות ו נקובת חושט ופסוקת
 הגרגרת ואפילו רוכב נפסק חושט שדרר וניקב קרום
 של מוח ניקב הלב לבית חללו נשברה השדרה נישלה הכבד
 ולא בשתייר הימנה כלום הריאיר שניקה או שחברה
 רבי שמעון אומר עד שתינקב לבית הסימפונות ב ניקבת
 הקיבה ניקבו הדקים רבי יוסי ברבי יהודה אומר אף ניקבה
 המרה פסולה ז הכרס הפנימי שניקב או שניקרע
 רוב חציצונה רבי יהודה אומר בגדולה שפח ובקטנה מרובה .

ח המסס ובית הכוסות שניקבו לחוץ גפלה מן הגג
 בשתכר דוכא לעותיה ודרוסת הואב בדקה רבי יהודה אומר
 דרוסת הואב בדקה ודרוסת ארי בנסה ודרוסת הנץ בעוף
 דרוס ודרוסת הגס בעוף הגס יכול אף נפחת הגולגולת ולא
 ניקב קרום של מוח ניקב הלב לבית חללו נשברה השדרה
 ולא נפסק החוש שלרר נישלה הכבד וכשתייר הימנה כזית
 המסס ובית הכוסות שניקבו זה לתוך זה ט נישל
 הכליות נישל חטחול נישל לוי התחתון נישלה חאם שלה
 וחרותה בידי שמים תל נכילה ושריפה מה נכילה שאין כמות
 חיה אף שריפה שאין כמות חיה יצאת זו שכמות חיה
 יכול אפילו אכלה הדרופני או שאכלה צואת תרנגולים או
 ששתת מים הרעים תל נכילה ושריפה מה נכילה שאינה בת
 חיים אף שריפה שאינה בת חיים יצאת זו שהיא בת חיים
 תגלולה רמאי מכשיר וחכמים אופרים ומודים שאם נשתניי
 עליה עור כסעל שהיא כשירה .

פרק ד

מניין לרכות חמש חטאות מתות תלמוד
 לומר ממעלי הגרה טמא מניין לרכות
 פסולי המקודש תל וממפריסי הפרסה
 טמא מניין לרכות חלב חמש חטאות מתות תל ממעלי הגרה
 סיפרא ד א 4 i טמא

כאלה שיכול אין לי אסור באנינה אלא בנים מניין כל האמור
 בפרטה מוסף עליהם אחיו ואחותו ואביו ואחותו נשואה לכך
 נאמר לה כאלה ר' יעקב אומר יכול יהיו הלויים אסורים באנינה
 בשיר תל אותי אבי אסור באנינה ואין הלויים אסורים באנינה
 לשיר רבי יהודה ורבי שמעון אומרים וכי מפני אנינות
 נשרפה והלא לא נשרף לא מפני טומאה שאלו מפני אנינות
 נשרף היה להם לשלשם לישרף דבר אחר והלא מותרים
 לאוכלם לערב דבר אחר והלא פינחם היה עמהם מה תל
 אלה לא היד לי להסתכל כאילו טעשו שלא בעיצה וכשטפו
 מה תלמוד לומר כאלה אמר אילו לא אילו בלבד קברתי לא
 אפילו לא קברתי עם אילו לא כך הייתי מבזה קודשי המקדש
 י ואכלתי חטאת היום היום אבי אסור ומותר בלילה
 ולדרות אסור ביום ובלילה דברי רבי יהודה רבי אומר אין
 האונן אסור לאכול בקדשים בלילה אלא מדברי סופרים
 תדע שהרי אמרו אונן שוכל ואוכל פסור לערב יב
 חשמע משה חייט בעיני הודא מיד ולא כיש לומר לא שמעתי
 אר יהודה חנניה בן יהודה היה דורש כל ימיו קשה הקפדה
 שגרמה לו למשה לשעות אחר מיתתו הריני כמשכב על דבריו
 ומיגרם לי שהקפיד אלא שכוונה

פרשה ב

ויכר יי אל משה ואל אהרן לאמר
 אליהם לאמר להם לבנים לא לעזר
 ולאיתמר או לאמר להם לישראל
 כשהוא אומר וברו אל כל עדת בני ישראל זו דיבור האמור
 לישראל הא מה אני מקיים לאמ' אליהם לאמ' לבנים לא לעזר
 ולאיתמר ב זאת החיה אשר תאכלו מלמד שהיה משה אוחז
 החיה ומראה להם ליש' ואומ' להם זו תאכלו וזו לא תאכלו את
 זה תאכלו מכל אשר במים זה תאכלו וזה לא תאכלו את אלה
 תשקצו מן העוף את אלה תשקצו ואת אלה לא תשקצו וזה
 לכם הטמא זה טמא וזה לא טמא ג זאת דודא אשר
 תאכלו מכל הכהמה משמע מוציא מיד משמע מכלל שנאמר
 כיוק עשב נתתי לכם את כל יכול הכל היה בכלל היתר תל
 זאת הכהמה אשר תאכלו שור שה כשבים ושח עזים איל ועזי
 ויחמור אקו ודישון ותאו וזמר ד יכול תהא כל הכהמה
 כולה מותרת תל אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו אסר אבר מן
 החי על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשר אסר גיד
 הנשה כל חלב שור וכשב ועז לא תאכלו אסר את החלב
 כל דם לא תאכלו אסר את הדם יכול יהיו מותרים בזבחי
 ושלא בזבחי תל וזבחת ואכלת ה אין לי אלא ככשים
 יעזים המיוחדים מניין לרכות את הכלאים תל חיה ובהמה
 אין לי אלא תח ובהמה חיה מין חיה כהמה מין בהמה מניין
 בהמה מין חיה וחיה מין בהמה תל חיה מכל מקום ובהמה מכל
 מקום ו יכול אף חיה ובהמה דם תל על הארץ להוציא
 את שבים ז או אינו לא שעל הארץ תהא מותרת בסמיכי
 ושבים בין בסמיכים בין שלא בסמיכים תל זאת אשר על הארץ
 אין לך לא שעל הארץ ח זאת החיה אשר תאכלו מכל
 הכהמה אשר על הארץ מלמד שהחזיר בכלל בהמה מניין
 שאף בהמה בכלל חיה תל זאת הכהמה אשר תאכלו שור שה
 כשבים ושח עזים איל ועזי ויחמור אקו ודישון ותאו וזמר .

ט כל בהמה מפרסת פרסה ושוסעת שסע פרכות מעלת גרה
 בכמה אותה תאכלו תאכלו לרכב את השילוי הוציא העובר
 את ידו והחזירה מותר באכילה יכול אפילו הוציא את ראשו
 והחזירו יהא מותר תל אך מה ראית לומר הוציא העובר
 את ידו והחזירה מותר באכילה מפני שאינו כילוד ומה ראית

טמא מניין לרבות הלב פסולי המוקדשים תל מן השפוער /
 טמא מניין לרבות הלב כהמה טמא / וזין הוא אסר כהמה
 טמא אסר ענבים כבוד מה ענבים כבוד עשה מה שיוצא
 מהם כמותם אף כהמה נעשה את שיוצא מהם כמותם /
 ב הין אס עשרת את הין כענבים שהוא כגופן נעשרת
 הלב כהמה כהמה שאינה כגופה / רבן שמעון כן גמליאל אול
 אס עשה את הין כענבים כבוד שאסור בפסולתם נעשה הלב
 כהמה כהמה שאין אסור בפסולתם תרומה תוכיח שאין אסור
 בפסולתו ועשו את שיוצא ממנה כמותה / ג הין אס
 וחמיר בתרומה באיסור חמור נחמיר בכהמה באיסור הקל תל
 גמל גמל שני פעמים אס אינו עניין לכשרה תניהו עניין
 להלכה / ד יכול אף דם מהלכי שמים יהא בלא תעשה
 על אכילתו וזין הוא ומה אס כהמה שהקלת כמנעה החמרתה
 בחלבה כהלכי שתי שהחמיר כמנען אינו דין שנהמיר כהלכם
 תל זה אציא את החלב שאינו נהוג בכל ולא אציא את דם
 שנהוג בכל תל זה טמא הוא זה בלא תעש על אכילתו ואין דם
 מהלכי שמים וחלב מהלכי שמים בלא תעשה על אכילתם /
 ה ואת הגמל כי מעלה גרה הוא ואת השפן כי מעלה גרה הוא
 ואת הארנבת כי מעלת גרה הוא מה תל אס לתיקון המקרא
 חיי כבר נאמ' הגמל והארנבת והשפן כי מעלה גרה הבה ודמה
 באו לרבו את הריבויים שאמרו / ו ואת הגמל כי מעלה
 גרה הוא שיכול יתירנו סימן אחד וזין הוא וכה אס חזר
 שמפרים פרסה טמא גמל שאין מפרים פרסה אינו דין שיהא
 טמא אילו כן הייתי אומר כי אסור את החזיר גרה היא תתיר
 גמל / תל ואת הגמל כי מעלת גרה היא יאכר וקל וחומר
 לחזיר ומה גמל שמעלה גרה טמא חזיר שאינו מעלה גרה אינו
 דין שיהא טמא / ז אילו כן הייתי אומר כי אסור את
 הגמל פרסה / והיא תתיר את החזיר תל ואת החזיר כי מפרים
 פרסה ולא גרה טמא הוא / ח מכשרם ולא מן העצמות
 ולא מן הגידים ולא מן השלפיים שלהם / ונבלתם לא תגעו
 יכול יהו ישראל מזהירים על מגע נבילות / תל אמו אל הכהנים
 בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו / וכהנים אין
 מטמאים למתים ישראל מטמאים לכתים / ט קל וחומר
 אס מטמאים למתים חמורים לא יטמא לנביל / הקלות / והא מה
 אני מקיים / ונבלתם לא תגעו כרגל / י אהרים אומרים
 ונבלתם לא תגעו יכול אס נוגע אדם כנבילה ילקח את
 הארבעים תל ואלה תטמאו / או ואלה תטמאו יכול אס ראוי
 אדם את הנבילה ילקח וטמא בה תל ונבלתם לא תגעו / הא
 כיצד הוי אומר רשות / יא טמאים מלבד שמצטרפים
 זה עם זה בשר ובשר / חלב וחלב / בשר וחלב בין בחייהם בין
 במיתתן / יב טמאים לאסר צירן ורוטבן / ואת הקיפה
 שלהם / הן פרט לשאין בהם כנותן טעם לכס מותרים הם
 בהנאה /

פרק ה
 לא יאכלו לחייב את המאכל כאוכלו /
 אור לא יאכלו לאוסרם בהנאה תל לא
 תאכלו והאיצד בהנאה מותרת באכילת
 אסור / הא מה אני מקו' לא יאכלו לחייב את המאכל כאוכלו /
 ב את הנשר ואת הפרס ואת העזניה רבי עקיבא אומר
 נאב' כאן נשר ונאמר להלן נשר מה נשר האסור כאן עשה את
 כל האמורים עם הנשר כל תאכל ככל תאכל / אף נשר האסור
 להלן נעשה את כל האמורים עם הנשר כל תאכל ככל תאכל /
 ג רבי שמעאל אומר נאמר כאן איה ונאמר להלן אייה
 מה היא האמור להלן עשה את הראה מין איה / אף איה האמור
 כאן עשה את הראה מין איה / ד עורב או עורב / כל עורב
 להביא עורב העמקי / ועורב הכא בראש יונים / למיגו להביא
 את

טמא מניין לרבות הלב פסולי המוקדשים תל מן השפוער /
 טמא מניין לרבות הלב כהמה טמא / וזין הוא אסר כהמה
 טמא אסר ענבים כבוד מה ענבים כבוד עשה מה שיוצא
 מהם כמותם אף כהמה נעשה את שיוצא מהם כמותם /
 ב הין אס עשרת את הין כענבים שהוא כגופן נעשרת
 הלב כהמה כהמה שאינה כגופה / רבן שמעון כן גמליאל אול
 אס עשה את הין כענבים כבוד שאסור בפסולתם נעשה הלב
 כהמה כהמה שאין אסור בפסולתם תרומה תוכיח שאין אסור
 בפסולתו ועשו את שיוצא ממנה כמותה / ג הין אס
 וחמיר בתרומה באיסור חמור נחמיר בכהמה באיסור הקל תל
 גמל גמל שני פעמים אס אינו עניין לכשרה תניהו עניין
 להלכה / ד יכול אף דם מהלכי שמים יהא בלא תעשה
 על אכילתו וזין הוא ומה אס כהמה שהקלת כמנעה החמרתה
 בחלבה כהלכי שתי שהחמיר כמנען אינו דין שנהמיר כהלכם
 תל זה אציא את החלב שאינו נהוג בכל ולא אציא את דם
 שנהוג בכל תל זה טמא הוא זה בלא תעש על אכילתו ואין דם
 מהלכי שמים וחלב מהלכי שמים בלא תעשה על אכילתם /
 ה ואת הגמל כי מעלה גרה הוא ואת השפן כי מעלה גרה הוא
 ואת הארנבת כי מעלת גרה הוא מה תל אס לתיקון המקרא
 חיי כבר נאמ' הגמל והארנבת והשפן כי מעלה גרה הבה ודמה
 באו לרבו את הריבויים שאמרו / ו ואת הגמל כי מעלה
 גרה הוא שיכול יתירנו סימן אחד וזין הוא וכה אס חזר
 שמפרים פרסה טמא גמל שאין מפרים פרסה אינו דין שיהא
 טמא אילו כן הייתי אומר כי אסור את החזיר גרה היא תתיר
 גמל / תל ואת הגמל כי מעלת גרה היא יאכר וקל וחומר
 לחזיר ומה גמל שמעלה גרה טמא חזיר שאינו מעלה גרה אינו
 דין שיהא טמא / ז אילו כן הייתי אומר כי אסור את
 הגמל פרסה / והיא תתיר את החזיר תל ואת החזיר כי מפרים
 פרסה ולא גרה טמא הוא / ח מכשרם ולא מן העצמות
 ולא מן הגידים ולא מן השלפיים שלהם / ונבלתם לא תגעו
 יכול יהו ישראל מזהירים על מגע נבילות / תל אמו אל הכהנים
 בני אהרן ואמרת אליהם לנפש לא יטמא בעמיו / וכהנים אין
 מטמאים למתים ישראל מטמאים לכתים / ט קל וחומר
 אס מטמאים למתים חמורים לא יטמא לנביל / הקלות / והא מה
 אני מקיים / ונבלתם לא תגעו כרגל / י אהרים אומרים
 ונבלתם לא תגעו יכול אס נוגע אדם כנבילה ילקח את
 הארבעים תל ואלה תטמאו / או ואלה תטמאו יכול אס ראוי
 אדם את הנבילה ילקח וטמא בה תל ונבלתם לא תגעו / הא
 כיצד הוי אומר רשות / יא טמאים מלבד שמצטרפים
 זה עם זה בשר ובשר / חלב וחלב / בשר וחלב בין בחייהם בין
 במיתתן / יב טמאים לאסר צירן ורוטבן / ואת הקיפה
 שלהם / הן פרט לשאין בהם כנותן טעם לכס מותרים הם
 בהנאה /

פרשה ג

במשמע שנאמר אכול את שיש לו
 ואל תאכל את שאין לו אכול את
 שיש לו למה נשנו ליתן עליהם עש
 וליתן עליהם לא תעשה שיכול והותר במפורש והותר בסתם
 מה לא הותר במפורש אלא בכלים אף לא נחיר בסתם אלא
 בכלים / מניין אפילו הם כבורות בשיחים וכמעדות ששודר
 ושותר ואינו נמנע תל תאכלו מכל אשר במים / ב ימים
 זהים הגדול שנאמר ולבקה המים קרא ימים וכנחלים אילו
 הנחורות שנאמר ונחיר יוצא מערן להשקות את הנן / אין לי אלא
 ימים ונחלים שמושחים בימות החמור ובימות הגשמים מנין

אינו דין שיטמא / לא אם אמרת באבר מן המת שהבשר הפורש ממנו טמא / תאמר באבר מן החי שהבשר הפורש ממנו טמא / לא יטמא / תל' הנוגע והנושא להביא כוית מן המת / ו יכול אף בשד הפורש מן החי יטמא תל' נכילה / מה נכילה שאין להחילופים אף אבר מן החי שאין לו חילופים דברי רבי יוסי הגלילי / רבי עקיבא אומר מה נכילה גידים ועצמות אף אבר מן החי גידים ועצמות / רבי אומר מה נכילה בשר גידים ועצמות אף אבר מן החי כביריתו בשר וגידים ועצמות /

ז הנוגע יטמא עד הערב ואין הנוגע מטמא בגדים והלא דין הוא ומה אם משא מועט הרי הוא מטמא בגדים מנע מרוכח אינו דין שיטמא בגדים תל' הנוגע יטמא עד הערב ואין הנוגע מטמא בגדים / ח הנושא יכנס כנגדו מלמד שהנושא מטמא בגדים והלא דין הוא ומה אם מנע מרוכח אינו מטמא בגדים משא מועט אינו דין שלא יטמא תל' הנושא יכנס כנגדו מלמד שהנושא מטמא בגדים / ט יכול אף הציפור תלמד לו כנגד / אי כנגד יכול כנגד נדה / לכן מטמא כזב ומטמא כנגעים / ומניין נדה צבוע קטן לבן / הא קשן צבוע עד שאתח מוכה שביץ של סבכא והנגלים תל' כנגד בנגדו ריבוי / מניין לעשות שאר כלים כנגדים / תל' טמא / יכול יטמא אדם וכלי חרס תל' כנגד / כנגד הוא מטמא ואינו מטמא אדם וכלי חרס / מניין לרבות הציצ והוצא ממנו ושערה שכן נדון תל' טמא /

פרק י

לכל הכהמה להביא את השליל שיהא אבר מן החי ממנו מטמא / שמיא מלמד שמצטרפים זה עם זה / יכול לא יצטרפו למתים חמורים / אבל יצטרפו עם נבילות והקלות תלמוד לומר חן / כל הנוגע בהם יטמא להביא את כהמה טמאה שלא תהא שחישתה מטהרתה / ב והלא דין הוא שרץ אסור באכילה ובהמה טמאה אסורה באכילה / מה שרץ אין שחישתו מטהרתו אף כהמה טמאה אין שחישתה מטהרתה / ג או כלך לדרך זו טרפה אסורה באכילה / ובהמה טמאה אסורה באכילה מה טרפה שחישתה מטהרתה אף כהמה מטהרתה שחישתה / ד נראה לבי דומה דין דבר שאינו למינו שחישתו מוכר שאין למינה שחישתו ואל תוכיח טרפה שיש למינה שחישתו / או כלך לדרך זו דנין דבר שמטמא במשא / מוכר שמטמא במשא / ואל יוכיח שרץ שאינו מטמא במשא / תלמוד לומר כל הנוגע בהם יטמא / להביא בהמר טמאין שלא תהא שחישתה מטהרתה / ה כל הולך על כפי זה הקוף כל הולך להביא את הקופד ואת תולדת הסנאים / ואת אכני חשדרת ואת כלב הים זו חיה טהורה / חיה טמאה מניין תלמוד לומר והולכת על ארבע / כל חיה להביא את הפיל / ו אם נאמר למעלה למת נאמר למטה אלא העליונים באבר מן החי והתחתונים באבר מן המת / והלא דין הוא ומה אבר מן החי שהבשר הפורש ממנו טהור הרי הוא מטמא / אבר מן המת שהבשר הפורש ממנו טמא אינו דין שיהא טמא / לא אם אמרת באבר מן החי שאיסורו נחג כבני נח כישראל / תאמר באבר מן המת שאין איסורו נחג כבני נח כישראל הואיל ואין איסורו נחג כבני נח כישראל לא יטמא / תלמוד לומר הנוגע והנושא להביא אבר מן המת / ז הנוגע יטמא עד הערב ואין הנוגע מטמא בגדים / והלא דין הוא ומה אם במקום שלא נטמא מחמת עצמם במשא / נטמא מחמת הנושא / מקום שיטמא מחמת עצמן במגע אינו דין שיטמא מחמת הנוגע תלמוד ל' הנוגע יטמא עד הערב ואין הנוגע מטמא בגדים / ח סיפא

את החרדים למינו להביא את הסנונית / ה נץ זה הנץ / למינו להביא כן הדינה וההודאה / מה תל' למינו להביא ארבעים פעמים / שיכול אילו יהיו אסורים והשאר יהיו מותרים תל' למינו להביא ריבה הא כיצד הריני למד מן המפורש / ו מה הנשר מפורש אין לו זפק ואין לו אצבע יתירה ואין קורקבו נקלף ודורס ואוכל / אף כל כיוצא בו אסור / מה תורים ובני יונה מיוחדים שיש להם זפק ואצבע יתירה וקורקבו נקלף ואין דורסים ואוכלים אף כל כיוצא בהם מותר / ז כל שרץ העוף החולך על ארבע שקץ הוא לכם יכול הכל יהא אסור תל' אך את זה תאכלו מכל שרץ העוף החולך על ארבע / יכול הכל יהא מותר תל' ארבעה וסלעם חרגול וחגב אין לי אלא אלו בלבד / מניין לרבות שאר המינים תל' למינו להביא ריבה / הא כיצד הריני למד מן המפורש / ח מה ארבה מפורש יש לו ארבעה רגלים וארבע כנפיים וקסרוליו וכנפיו חופים את רובו אף כל כיוצא בו מותר / רבי יוסי אומר ושמו חגב / ר' אלעזר ברבי יוסי אומר אשר לו כרעים אע"פ שאין לו עכשיו ועתידי לגדל לאחר זמן / ט ארבה זה גזא / סלעם זה הרשון / חרגול זה נפול / חגב זה נדיין / מה תל' למינו להביא ריבה ארבעה פעמים להביא צפורת כרמים ויוחנה ירושלמית והצידי ואת הערצובית ואת הארזובנית / י ראם כל שרץ העוף אשר לו ארבע רגלים טמא הוא לכם / אם יש לו חמש הרי זה טהור / שרץ הרע פרט לעירוביו מוכן אמרו חכמים חגבים טמאים שנכבשו עם חגבים טהורים לא פסלו את צירן / העיד רבי עדוק על ציר חגבים טמאים שהוצא טהור /

פרשה י

ולא לר' טמאין יכול לכל האמר בעניין ומר אמור בעניין בהמר והיה עופות ודגים וחגבים יכול יהיו אבר מן החי מטמא בכולם תל' כהמה אציה את הדגים הנדיל' בים שאין מקבלים טומאה ואל אציה החגבים תל' מפרסת / אציה את החגבים שאין למינן טומאה ולא אציה את העופות שיש למינן טומאה / תל' פרסה / אציה את העוף הטמא ואל אציה את העוף הטהור / דין הוא ומה אם כהמה שאיכר מטמא בגדים אבית הכליעה אבר מן החי ממנו מטמא / עוף שמטמא בגדים אבית הכליעה אינו דין שיהא אבר מן החי מטמא / תל' שסע אין לי אלא כהמה טהורה כהמה טמאה מניין תל' לכל הכהמה / חיה טהורה מניין תל' פרסת / חיה טמאה מניין תל' פרסת / לשיסועים מניין תל' ושסע / לאין שיסועים מניין תל' איכנה שוסעת / מעלת גרה כבהם מניין / תל' מעלת גרה / לשאין מעלה גרה מניין תל' איכנה מעלה / והלא חזיר מפרס ומשוסע / יכול לא יהא אבר מן החי מטמא הימינו תל' גרה איכנה מעלה טמא הוא / ב במה הוא מוכר אם במיתת הרי מיתתן אמונה / אם באבר מן המת הרי אבר מן המת אסור למטה / הא כמה זה מדבר באבר מן החי / ג והלא דין הוא טמא האדם טמא בהמה מה אדם אבר מן החי מטמא הימינו אף בהמר יהא אבר מן החי מטמא הימינה / ד הין אם החמיר באדם כטומאה חמורה נחמיר בכהמה בטומאה קלה / אני אדונינו מן שרצים הקלים / טמא בכהמה שמיא כשרץ מה שרץ אבר מן החי ממנו מטמא אף כהמה יהא אבר מן החי ממנו מטמא / ה הין אם החמיר כשרץ שעשה דמו כשרו נחמיר בכהמה שלא עשה דמו כשרו / אני אדונינו מן אבר מן המת שאין איסורו נחג כבני נח כישראל הרי הוא מטמא / אבר מן החי שאיסורו נחג כבני נח כישראל

לבישה מתו / והגדילות ביכשה אם עליו כיום מתו / גדילות באור
אם פרשו לאור מתו / גדילות באור אם פרשו לאור מתו / מקו'
חיות של זה מיתתו של זה / ומקום חיו של זה מיתתו של זה
ואומר מה רבו מעשיך יי' כולם וגו' /

פרק י

טמאים לרבות עורותיהם יכול עורות
כולם תלמוד לומר אלה / אילו עורות
הטמאים עור האנקה / הכח והולאה
והחומט / רבי יהודה אומר הלואה כחולדה / רבי יוחנן בן גורי
אומר שמונה שרצים יש להם עורות / ב טמאים לרבות
ביצת השרץ וקליפת השרץ / יכול אף על פי שלא יקמץ
תלמוד לומר בשרץ מה שרץ משירקם אף ביצת משתירקם /
יכול אף על פי שהיא סתומה תלמוד לומר הנוגע יטמא את
שאיפשר לו ליגע טמא / עד כבוד תינקב / עד כשעורה שכן
איפשר לו ליגע בכשעורה / ג טמאים מלמד שמצטרפים זה
עם זה יש דם בדם ובשר בבשר / דם בכשר ובשר בדם בין במין
אחד בין בשני מינים / ד כל הנוגע בהם יטמא לרבות
ידות הכלים / אויכל שאני מרבה יתר מכשעורה תלמוד לומר
לכם לכל שהוא לצורכיכם דברי רבי עקיבא / אמר לו רבי יוחנן
בן גורי הכתוב אומר במטמא ואתה אומר במטמא / אמר
לו רבי עקיבא אף אני אומר כל הנוגע בהם יטמא עד הערב /
אין האוכל אוכלים טמאים ולא השותה משקים טמאים
מטמאים שומאת ערב / ה כל הנוגע בהם יכול בחייהם
תלמוד לומר כמותם אי כמותם יכול לא כשחשתן / תלמוד לו'
בהם אף על פי שחשתם / הא מה אני מקיים בהם כמותם ולא
בחייהם / ו כל הנוגע בהם יכול ככולם תלמוד לומר
מהם / אי מהם יכול במקצתם תלמוד לומר בהם / הא כיצד
שיגע במקצתו שהוא ככולו שיערו חכמים בכעדר שכן החומט
תחילת כרייתו בכעדר / רבי יוסי ברכי יהודה אומר כונן
הלואה /

פרשה י

וכל אשר יפול עליו מהם במוטם
יטמא במי הוא בדבר אם במיתתן
הרי מיתתן אמור אם באבר מן
המת הרי אבר מן המת אמור למטן / הא אינו מדבר אלא באבר
מן החי / הלא רין הוא מה אם בהמה שלא עשה דמה ככשרית
אבר מן החי ממנה מטמא / שרץ שעשה דמו ככשרו אינו רין
שיהא אבר מן החי ממנו מטמא / לא אם אברת בבהמה שהיא
מטמאה במשא / תאמר בשרץ שאינו מטמא במשא / הואיל
ואינו מטמא במשא לא ידא אבר מן החי ממנו מטמא / תלמוד
לומר וכל אשר יפול עליו מהם במוטם יטמא לרבות אבר מן
החי / ב יכול אפילו תלוי בו בשערה תלמוד לומר אשר
יפול הא אינו מטמא לא כשיפול / ג יכול הכשר הפורש
מן החי יטמא / תלמוד לו' כמותם / מה מיתת שאין לה חליפים
אף אבר מן החי שאין לה חליפים דברי רבי יוסי הגלילי / רבי
עקיבא אומר מה מיתת גידים ועצמות אף אבר מן החי גידים
ועצמות / רבי אומר מה השרץ בשר גידים ועצמות אף אבר מן
החי ככרייתו בשר גידים ועצמות / ד כלי עץ יכול הסולם
והקולב והנחותה והמנורה / תלמוד לומר מכלי עץ ולא כל
כלי עץ / אויכל שאני מרכה השולחן והשכלא והדולפקי /
תלמוד לו' לכל כלי עץ ריבה / מה ראית לרבו את אילן ולחציצא
את אילן אחר שריבה הכתוב מיעט תלמוד לומר שק / מה שק
מיוחד שהיא משמש את האדם ואת משמשי האדם / אף אני
מרכה השולחן והדולפקי שהם משמשים את האדם ואת
משמשי האדם / ומציא את הסולם שהוא משמש את האדם
ואינו

ח והנושא יכבס בגדיו מלמד שהנושא מטמא בגדים /
והלא רין הוא ודאי אם במקום שנשמו מחמת עצמם כמגע
לא נטמאו מחמת הנוגע / מקום שלא נטמאו מחמת עצמן
במשא אינו רין שלא יטמא מחמת הנושא תלמוד לומר והנושא
יכבס בגדיו מלמד שהנושא מטמא בגדים / ט קל וחומר
שלא יטמאו מחמת עצמם כמגע / ומה אם במקום שניטמאו
מחמת הנושא / לא נטמאו מחמת עצמם / מקום שלא נטמאו
מחמת הנוגע אינדין שלא יטמאו מחמת עצמם כמגע תלמוד
לומר כל הנוגע בהם יטמא בין אדם בין כלים / י קל וחומר
שיטמאו מחמת עצמם כמשא / ומה אם במקום שלא נטמאו
מחמת הנוגע נטמאו מחמת עצמם כמגע / מקום שניטמאו
מחמת הנושא אינו רין שיטמאו מחמת עצמם כמשא תלמוד
לומר לכם / לכם הם מטמאים ואין מטמאים לא אוכלים ולא
משקים ולא כלים כמשא הנושא ולא הנושא /

פרשה ה

והלא רין הוא ודאי אם במקום שנשמו מחמת עצמם כמגע
לא נטמאו מחמת הנוגע / מקום שלא נטמאו מחמת עצמן
במשא אינו רין שלא יטמא מחמת הנושא תלמוד לומר והנושא
יכבס בגדיו מלמד שהנושא מטמא בגדים / ט קל וחומר
שלא יטמאו מחמת עצמם כמגע / ומה אם במקום שניטמאו
מחמת הנושא / לא נטמאו מחמת עצמם / מקום שלא נטמאו
מחמת הנוגע אינדין שלא יטמאו מחמת עצמם כמגע תלמוד
לומר כל הנוגע בהם יטמא בין אדם בין כלים / י קל וחומר
שיטמאו מחמת עצמם כמשא / ומה אם במקום שלא נטמאו
מחמת הנוגע נטמאו מחמת עצמם כמגע / מקום שניטמאו
מחמת הנושא אינו רין שיטמאו מחמת עצמם כמשא תלמוד
לומר לכם / לכם הם מטמאים ואין מטמאים לא אוכלים ולא
משקים ולא כלים כמשא הנושא ולא הנושא /
והלא רין הוא ודאי אם במקום שנשמו מחמת עצמם כמגע
לא נטמאו מחמת הנוגע / מקום שלא נטמאו מחמת עצמן
במשא אינו רין שלא יטמא מחמת הנושא תלמוד לומר והנושא
יכבס בגדיו מלמד שהנושא מטמא בגדים / ט קל וחומר
שלא יטמאו מחמת עצמם כמגע / ומה אם במקום שניטמאו
מחמת הנושא / לא נטמאו מחמת עצמם / מקום שלא נטמאו
מחמת הנוגע אינדין שלא יטמאו מחמת עצמם כמגע תלמוד
לומר כל הנוגע בהם יטמא בין אדם בין כלים / י קל וחומר
שיטמאו מחמת עצמם כמשא / ומה אם במקום שלא נטמאו
מחמת הנוגע נטמאו מחמת עצמם כמגע / מקום שניטמאו
מחמת הנושא אינו רין שיטמאו מחמת עצמם כמשא תלמוד
לומר לכם / לכם הם מטמאים ואין מטמאים לא אוכלים ולא
משקים ולא כלים כמשא הנושא ולא הנושא /

ה או אינו אומר על הארץ יטמא יד לים לא יטמא
תלמוד לומר השרץ כל מקום שהוא שורץ יטמא / ו או
אינו אלא השרץ יטמא עכבר שחציו בשר וחציו אדמה שאין
שורץ לא יטמא / ודין הוא שיטמא חולדה ושיטמא עכבר מה חולדה
כשמועו אף עכבר כשמועו / אי מה חולדה פרה ורבה אף עכבר
פרה ורבה / יצא עכבר שחציו בשר וחציו אדמה שאין פרה ורבה
תלמוד לומר בשרץ להביא את העכבר שחציו בשר וחציו אדמה /
הנוגע בכשר טמא ובאדמה טהור רבי יהודה אומר אף הנוגע
באדמה שכבש הכשר מאחוריו טמא / ז עכ זה העב למינהו
לרבות מינים של עכ כחברו וכן הנפילים וסלמנדרה שהיה
רבי עקיבא מניע לפסוק זה היה אומר מה רבו מעשיך יי' וגו' /
יש לך כריות גדילות בים וגדילות ביבשה / גדילות בים אם עלן

ועור אמורים בשרץ לא טימא בו אלא טווי וארונא אף כנר ועור
אסורים במת לא יטמא כאלא טווי וארונא ד אין לי
אלא שק העשוי מן העצים העשוי מן החזיר ומנכח של פרח
מניין תל שק אין לי אלא השרץ המת מניין ודין הוא ומר
אם שרץ הקל עשה בו מעשה חזיר כמעשה עזים המת החמור
לא נעשה בו מעשה החזיר כמעשה העזים ה הין אם
ריבה טומאת הערב כרובה ארבה טומאת שבעה מעושה
תל בגד ועור בגד ועור לגזיר שוח מה בגד ועור אמורים
בשרץ עשר בו מעשה חזיר כמעשה עזים אף בגד ועור
אמורים במת נעשה בו מעשה חזיר כמעשה עזים ו כל
כלי לרבות הקלע והקמיע והתפילה או יכול שני מרכה את
הקץ ואת העבות תל אשר יעשה מלאכה בהם לא העושה
מלאכה באחרי ו אוכל שאני מרכה את חפוי כלי תל
בהם פרט לחפוי כלים ה במים יובא כלו כאחת יכול
מקצתו תל ובה השמש וטהר מה טהרה אמורה למטן ביאת
שמש כלו כאחת אף כאן ביאת כלי כלו כאחת ט וטמא
עד הערב יכול לכל דבר תל וטהר או וטהר יכול לכל דבר
תל יטמא עד הערב הא כיצד טהור לחלי מבקעוד יום ולתרומח
משתחשך

פרשה :

כלי חרס אין לי אלא כלי חרס מניין
לרבות כלי נתר תל וכלי חרס מניין
לרבות את האהלים ודין הוא ומר
אם כלי עץ שטימא פשוטים טהור אהלים כלי חרס שטימא
פשוטים אינו דין שנטהר אהלים תל מלול כלי חרס לרבות את
האהלים מניין לרבות שכרי כלי חרס תל וכל כלי חרס
ב מיכן אמר וקדוקים שבכלי חרס הם קדירותיהם
ודפנותיהם וישבים שלא מסובכים שיעורן ככרי סיכת קטן
ועד לוג מלוג ועד סאה כרכיבית מסאה ועד סאתים כהצי לוג
מסאתים ועד שלש ועד חמש סאים בלוג דברי רבי ישמעאל
רבי עקיבא אומר אני איני נותן בהם מידה אלא הדקים שבכלי
חרס הם קדירותיהם ודפנותיהם וישבים שלא מסובכים
שיעורן מכדי סיכת קטן ועד קידוד דקות בקדירות דקות ועד
חביות לודיות כרכיבית מלודיות ועד לחביות כהצי לוג
מלחמיות ועד חצבים גדולים בלוג בשתקע והדבר ולא נאמר
עכשיו ר' נחמיה ורבי אליעזר בן עקב אמר חצבים גדולים
שיעורן כשני לוג הפכי הגליל וההבינות שיעורן קדירותיהם
כל שהם ואין להם דפנות ד אל תוכו את שיש לו תוך
טמא ואת שאין לו תוך טהור פרט למיטה ולכסא ולספסל
ולשולחן ולספינה ומנורה של חרס זאת עויות העיד חזקיה
אבי עקש לפני רבן גמליאל הזקן כל שאין לו תוך בכלי חרס
אין לו אחוריים ה אל תוכו מתוכו הוא מטמא ואינו
מטמא מאחוריו הלא דין הוא מה כלי ששף שאינו מטמא
מתוכו מטמא מאחוריו כלי חרס שמטמא מתוכו אינו דין
שמטמא מאחוריו תל מתוכו מתוכו הוא מטמא ואין בטמא
מאחוריו ו קל וחומר לכלי ששף שטימא מאחוריו ומר
אם כלי חרס שאינו מטמא מאחוריו מטמא מאחוריו כלי ששף
שמטמא מאחוריו אינו דין שטימא מאחוריו תלול לו כלי חרס
אל תוכו ואין כלי ששף אל תוכו ו אל תוכו כשיפול
לתוכו טמא ולא כשיפול לתוך תוכו כיצד חבית שהיא נתונה
בתנור ופיה למעלה מן התנור השרץ בחבית אוכלים ומשקים
שבתנור טהורים וכי איזו מידה מרובה מידת לטמא או מידת
לטמא מרובה מידת לטמא מלטמא שהוא מטמא את אחרים
מאחוריו ואין מיטמא אחוריו ומה מקום שמטמא מאחוריו
ספרא ד ג 4 iii לא

ואינו משמש משמשי האדם ואינו משמשים את האדם
ה כלי עץ יכול השירה תיבה ומגדל וכזורת קש וכזורת
קנים וכזר ספינה אלכסנדרית שיש להם שוליים והם מחזיקים
ארבעים סאה לח שהם כוריים כיבש תל מכלי עץ ולא כל כלי
עץ אוכל שאני מוציא דרור עגלה וקסמות מלכים ועריבת
העובדים וכזר ספינה קטנה וחזרון תל כל כלי עץ ריבה מה
ראית לרבות את אילו ולהוציא את אילו אחר שריבה הכתוב
מיעט תל שק מה שק מיוחד שהוא מטמא במלואו אף אני
ארבה דרור עגלה וקסמות מלכים ועריבת העובדים וכזר
וספינה קטנה וחזרון שהם מטמא כל מלאכה ומוציא אני
השירה התיבה והמגדל וכזורת קש וכזורת קנים וכזר ספינה
אלכסנדרית שיש להם שוליים והם מחזיקים ארבעים לח שהם
כוריים כיבש שאינם מטמא כל מלאכה ו רבי מאיר
אומר כל שמנו חכמים בטהרה טהור והשאר טמא רבי יהודה
אומר כל שמנו חכמים בטומאה טמא והשאר טהור אין בין
דברי רבי מאיר לדברי רבי יהודה אלא עריבת בעל הבית
ז רבי נחמיה אומר קפות הגדולות וסיגים גדולים
יש להם שוליים והם מחזיקים ארבעים לח שהם כוריים כיבש
שאני שאין מטמא כל מלאכה מטמא כל מלאכה כמה שנשתייר
בהם ח יכבש יכול אף הצופה תל בגד בגד יכול בגד
גדול לבן המטמא כזר והמטמא כנגעים מניין גדול צבוע קטן
לבן קטן צבוע עד שתהא מרובה להבא שביש של סככר
וגגגלים מניין תל בגד בגדים ריבה מניין לעשות שאר כלים
כבגדים תל טמא יכול וטמא אדם וכלי חרס תל בגד בגד הוא
מטמא ואין מטמא לא אדם ולא כלי חרס מניין לרבות את
הכבדים תל או בגד עור יכול אף עוררת שבים יהו
טמאים ודין הוא שטימא כנגעים וטימא בשרצים מה נגעים
פטר בהם עורות של ים אף שרצים פטור בהם עורות של ים
י קל וחומר ומה אם נגעים שטימא בהם שיתו וערב פטר
בהם עורות של ים שרצים שלא טימא בהם שיתו וערב אינו דין
שיפטור בהם עורות של ים לא אם אמרת כנגעים שלא טימא
בהם צבועים תאמר בשרצים שטימא בהם צבועים הואיל
וטימא בהם צבועים וטמא בהם עורות של ים תל בגד מה בגד
מין הגדל בארץ אף עור מין הגדל בארץ או יכול שאינו מוציא
את שחיבר לו מין הגדל בארץ כל שהוא תל בעור אי בעור יש
להביא את שחיבר לו מן הגדל בארץ כל שהוא אפילו הוש
אפילו משיחה וכלבד שיחברנו לו כדרך חיבורו לטומאה
יא יכול אף עור מצה ועור הארפה במשמע תל מלאכת
עור יצאו עור המצח ועור הארפה שלא נעשה בהם מלאכה
אוציא עור המצח ועור הארפה שלא נעשה בהם מלאכה ולא
אוציא עור רצועות וסנדל נעשה בהם מלאכה תל כלי יצאו
רצועות סנדלים שאינם כלי או יכול שאני מוציא עורות אהלי
שכן כלים תל כל כלי אשר יעשה מלאכה בהם לרבות עורות
אהלים

פרק ח

שק אין לי אלא שק מניין לרבות את
הקלקלים ואת החכך תל או שק יכול
יטמא חבלים ומשיחות תל שק מר
שק מיוחד טווי וארונא אף אין לי אלא טווי וארונא ב והלא
הוא אוב במת וכל מעשה עזים יכול יטמא חבלים ומשיחות
ודין הוא שטימא את המת וטימא השרץ מה השרץ לא טימא בו
אלא טווי וארונא אף המת לא יטמא כאלא טווי וארונא
ג הין אם היקל בשרץ הקל נקל במת החמור אלא
יטמא חבלים ומשיחות תל בגד ועור לגזיר שוח מה בגד

אשר יאכל פרט לאוכל סרוח / אוכל יטמא בלמוד שהוא מטמא
 בכל שהוא יכול יטמא לאחרים בכל שהוא תל אשר יאכל / הוא
 אינו מטמא אלא בכביצה / ב יכול המוקף צמיד פתיל
 בכלי שטף חרס ונותן לתוך התנור יהא טהור ודין הוא אם
 כלי חרס שלא הציל עצמו בלא צמיד פתיל באהל המת / כלי שטף
 הציל על מר שבתוכו בצמיד פתיל באהל המת / כלי שטף
 שהציל עצמו בלא צמיד פתיל באויר כלי חרס אינו דין שיציל
 על מר שבתוכו בצמיד פתיל תל מכל האוכל / להביא את
 המוקף צמיד פתיל בכלי שטף ונתן לתוך התנור / קו לכלי
 שטף שלא יציל על עצמו בלא צמיד פתיל באויר כלי חרס /
 ומה אם כלי חרס שהציל על מה שבתוכו בצמיד פתיל לא
 הציל את עצמו בלא צמיד פתיל באהל המת / כלי שטף שלא
 הציל על מה שבתוכו בצמיד פתיל באויר כלי חרס אינו דין שלא
 יציל על עצמו בלא צמיד פתיל באויר כלי חרס תל מכל
 האוכל / אוכלים מטמא באויר כלי חרס ואין הכלים מטמאים
 באויר כלי חרס / קו וחומר לכלי חרס שלא יציל על מה שבתוכו
 בצמיד פתיל באהל המת מה אם כלי שטף שהציל על עצמו
 בלא צמיד פתיל באויר / כלי חרס לא הציל על מה שבתוכו באויר
 כלי חרס בצמיד פתיל / כלי חרס שלא הציל כלי חרס על עצמו
 בלא צמיד פתיל באהל מת אינו דין שלא יציל על מה שבתוכו
 בצמיד פתיל באהל המת תל וכל כלי פתוח אשר אין צמיד
 פתיל עליו טמא / הוא יש צמיד פתיל עליו טהור /

פֶּרֶשֶׁה ח

יכול אף הדלעת שנפלה לאויר
 התנור ולא הוכשרה תהא טמאה
 תל אשר יבוא עליו מים / אין לי
 אלא מים מניין הטל והיין והשמן והדבש והחלב תל וכל
 משקה / אי כל משקה יכול מיתותים או מפירות או מרימוני
 ושאר כל מיני פירות תל מים / מה מים מיוחדים שאין להם
 שם לוי אף אני מברכה הטל והיין והשמן והדבש והחלב
 שאין להם שם לוי ומוציא מי תותים וכי רימונים ושאר
 כל מיני פירות שיש להם שם לוי / ב יכול אפילו הם
 בבורות ובשיחים ובמערות יהו מכשירים / תל בכלי יטמא /
 אין לי אלא שמילא בכלים / מניין אם מילא לגבל בהם את
 הדבש ולכבם בהן את הכלי תל בכל יטמא אי בכל יטמא / יכול
 בבורות ובשיחים ובמערות תל כלי / מה כלי מיוחד שהוא
 תלוש מן הקרקע אף כל תלוש מן הקרקע / מברב אני את
 שמילא לגבל בהם ולהדיר בהם את הכלים שהם תלושים
 מן הקרקע ומוציא מי תותים וכי רימונים ושאר
 תלוש מן הקרקע / ג יכול אפילו חישב שירדו לבורות
 ולשיחים ולמערות יהו מכשירים תל אשר ישתה / אין לי אלא
 שמילן לשתיה מניין אם חישב לשתיה להדיר בהם עצים
 ואבנים תל לוי מים / אימים יכול אפילו חישב שירדו לבורות
 ולשיחים ולמערות יהו מכשירים תל אשר ישתה / מה שתייר
 מיוחדת שיש עמה מחשבה אף אני ארבה את שחישב להדיר
 בהם עצים ואבנים שיש עמהם מחשבה / ומוציא את שחישב
 עליהם שירדו לבורות ולשיחים ולמערות שאין עמהם מחשבה
 ומוציא את שחישב עליהם שירדו לבורות ולשיחים ולמערות
 שאין עמהם מחשבה / ד משקה זה היין / אשר ישתה /
 זה הדבש / וכן הוא אומר מנחל בדרך ישתה על כן ירים ראש /
 ובירי יהודה / ר אליעזר אומר אשר ישתה פרט למשקה סרוח /
 אמרו לו אין משקים יוצאים לא לידי עופות ולא לידי פרה /
 ה וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא מלמד
 שהמשקים מטמאים את הכלים ובירי יהודה / ר יוסי אומר
 אין

לא יטמא את תוך תוכו מקום שאין מטמא מאחוריו אינו דין
 שלא יטמא מתוך תוכו / או מרובה לטמא מלמא שהוא
 מטמא מתוך שאור ואינו מטמא את השאור הסואר / ומר
 במקום שניטמא מבית סואר לא ניטמא מתוך תוכו / מקום
 שאין מטמא את הסואר אינו דין שלא יטמא את תוך תוכו
 תלמוד לומר אל תוכו כשיפול לתוכו טמא ולא כשיפול לתוך
 תוכו / ח כל אשר בתוכו יטמא ולא מה שבתוך תוכו כיצד
 חבית שהיא נתונה בתנור ופיה למעלה מן התנור השרץ
 בתנור אוכלים ומשקים שבתכית טהורים / וכי איזו מידה
 מרובה מידתל טמא אומידת לטמא / מרובה מדת לטמא
 מלמא שהוא מטמא מבית שאור ואינו מטמא את הסואר /
 ומה אם במקום שניטמא מבית סואר לא ניטמא מתוך תוכו
 מקום שאין מטמא את הסואר אינו דין שלא יטמא את תוך
 תוכו / או מרובה מידת לטמא מלמא שהוא מטמא את
 אחרים מאחוריו ואינו מטמא מאחוריו אף הוא יטמא את תוך
 תוכו אעפ שלא יטמא מתוך תוכו / תל כל אשר בתוכו יטמא
 ולא מה שבתוך תוכו / ט יכול אעפ שניקבה תל כל אשר
 בתוכו יטמא / וכמה הוא שיעורו של נקב בכלי חרס ככנס
 משקה ובכלי שטף במוציא זיתים / י מיכן אמרו כוורת
 פחותה ופקוקה בקש ומשולשלת לאויר התנור השרץ בתוכה
 התנור טמא / השרץ בתנור אוכלים ומשקים שבתוכה טמאי /
 רבי אליעזר אומר מצלת אמר רבי אליעזר אם הצילרה כבת
 החמור לא תצול בכלי חרס / אמרו לו אם הצילרה כבת
 החמור שכן חולקים אוהלים תצול כלי חרס הקל שהם חולקים
 כלי חרס / יא אמר רבי יוחנן בן גורי אמרתי לו לרבי
 אליעזר אם הצילו אוהלים מיד אוהלים כבת החמור / מקום
 שמהיצת מצלת יצילו אוהלים מיד אוהלים בשרץ הקל מקום
 שאין מחיצת מצלת / אמר ר יוסי אמרתי לו לרבי יוחנן בן גורי
 תביא אני אם קיבל רבי אליעזר מן התשובה מפני שהוא
 הנדון אלא זו תשובה לרבי אם הצילו אוהלים מיד אוהלים כבת
 החמור שכן עשרה טפח על טפח על רום טפח כבית טהור /
 יצילו אוהלים מיד אוהלים בשרץ הקל שכן העושה טפח על
 טפח על רום טפח בכלי חרס טמא אמר לו הוא הנדון /
 יב כל אשר בתוכו רבי עקיבא אומר אינו אומר טמא אלא
 יטמא לטמא אחר / וללמד על ככר הטיב שניטמא השלישי הא
 כיצד התנור תצילרה וזככר שיני והנוגע בככר שלישי / אמר
 רבי יהושע מי יגלה עפר מבין עיניך רבן יוחנן בן זכאי שהיית
 אומר עתיד דור אחר לטהר הככר השלישי שאין לו מן התורה
 והרי עקיבא תלמידך הביא לו במקרא מן התורה שהוא טמא
 שככל אשר בתוכו יטמא / יג אותו תשבורו יכול ישברנו
 ודיו והרי הוא אומר בזב וכלי חרס אשר יגע בו הזב ישכר יכול
 ישברנו ודיו תל אותו תשכרו אותו אתה שוכר ואי אתה שוכר
 כלי חרס של זב / קל וחומר ומר אם הנוגע בזב החמור אינו
 טעון שכירה הנוגע בשרץ הקל אינו דין שלא יטעון שכיר / ואם
 כן למה נאמ' אותו תשבורו מלמד שאין לו טהרה אלא שכירתו
 דא אותו אתה שוכר על טהרתו ואי אתה שוכר אוכלים ומשקים
 לטהרתו /

פֶּרֶק ט

יכול אף הכלים מטמא באויר כלי חרס
 תל אוכל אוכלים מטמאים באויר כלי
 חרס / יכול אף אוכלי בהמ' יהיו מטמאים
 באויר כלי חרס תל האוכל האוכל אוכלים מיוחדים מטמאים
 באויר כלי חרס / או יכול שאני מוציא את אוכלי בהמה שחישב
 עליהם למאכל אדם תל כל אוכל וטמא / יכול כל אוכל תל

ועל הכירה עליה ועל הכופח טמא מפני שיש לו נתיצה עליה
ועל האבן עליה ועל הסלע עליה ועל הכותל שהורה מפני שאין
לו נתיצה / עליה ועל זיז רואים שאם ינטל הכותל והוא עומד
בפני עצמו טמא ואם לאו טהור / י יותץ יכול יתעם ודי' תל
וטמאים יהיו מקיימים אותם בטומאתם / יהיו לזכ / כל שהוא
לצורכיכם לרכות ידות הכלים מיכן אמרו האבן היוצא מן
התנור טפח ומן הכירה שלש אצבעות / חיבור היוצא מן הכופח
עשאו לאפייה שיעורו כתנור / עשאו לבישול שיעורו ככיר /
אמר רבי יהודה והלא אמרו האבן היוצא מן התנור כל שהן
טמאה לא אמרו טפח אלא בין התנור לכותל היו שני תנורים
כמוכים זה לזה נותן לזה טפח ולזה טפח והשאר טהור או יכול
שאני מרבה יותר מכשיעור תל' הם /

פרשה ט

אילו אמר מקוה מים יהיה טהור
יכול אפילו מילא בכתיפורועשח
מקוה בתחילתו יהיה טהור תל

מעין מה מעין בידי שמים אף מקוה בידי שמים / אי מר מעין
שאינן בתפיסת ידי אדם אף מקוה שאין בו תפיסת ידי אדם יצא
המניח קנקנים בראש הגג לנגב ונתמלאו מים / תל' בור / אי
בור יכול אף בור ששכפנית וזאת טהור תל' מעין / מה מעין
שעיקרו בקרקע / אף מקוה שעיקרו בקרקע / אי מר מעין
מטהר בכל שהוא אף מקוה מטהר בכל שהוא תל' אף מעין / המעין
מטהר בכל שהוא והמקוה בארבעים סאת / ב מניין אם
טמא וטהרו תל' מקוה ומעין יהיה טהור אין לי / אלא מעין /
המקוה מניין תל' מקוה / אם המקוה / מקוה / אם הכור / בור / את
המקוה מניין תל' מעין / יהיה טהור / בור / יהיה טהור ומקוה מים
יהיה טהור / ג אי מה מעין מטהר בזוחלים אף מקור
מטהר בזוחלים תל' אף המעין מטהר בזוחלים / והמקור
באשבורן / ד מקוה מים לא מקוה כל משקים כולם / פרט
לשנפל לתוכו מי כבשים ומי צבעים ושינו את מראיו דברי
מאיר / טהור / מאיר אומר כל הפוסלו בשלש לוגים פוסלים
אותו בשינוי מראה / מי כבשים ומי צבעי פוסלים אותו בשלש
לוגים מים ופוסלים אותו בשינוי מראה / ה ונוגע
בנבלתם יטמא / היל' אומר אפילו הם בתוך המים שהייתי
אומר והאיל והארץ מעלה את הטמאים בטומאתן והמקור
מעלה את הטמאים בטומאתן מה הארץ מעלה את הטהורים
מלשמה אף המקוה יציל את הטהורים מלשמה תלמוד לומר
ונוגע בנבלתם יטמא אפילו הם בתוך המים / ו ר' יוסי
הגלילי אומר ונוגע בנבלתם יטמא במגע הם בטמאים ואין
בטמאים במשא / והלא דין הואומה אם בחמה שלא עשר
דמה ככשרה בטמא במשא / שרץ שעשה דמו כבשרו / אינו דין
שיטמא במשא / תל' ונוגע בנבלתם יטמא במגע הם בטמאים
ואין בטמא במשא / ז ר' עקיבא אומר ונוגע בנבלתם
יטמא לרכות כל עפע / הלא דין הוא מה אם העץ שבינו טהור
כלים הנעשים ממנו מקבלים טומאה / העץ שאביו טמא
אינו דין שיהיו כלים הנעשים ממנו מקבלים טומאה / הלא אם
אמרתה בעץ שהוא מכשיר בבית המנוגע תאמר בעץ שאינו
מכשיר בבית המנוגע הואיל ואינו מכשיר בבית המנוגע לא
יהיו כלים הנעשים ממנו מקבלים טומאה תלמוד לומר
והנוגע בנבלתם יטמא / לרכות כל עפע / ר' שמעאל בנו של
רבי יוחנן בן ברוקה הרי הוא אומר כל מעשר עזים לרבות
כל העשוי מן העזים אפילו מן הקרנים ומן השלפיים וטאר
בהמה וחיה מניין תלמוד לומר וכל מעשה אם כן למה נאמר
עזים פרט לעופות /

אין טומאת המשקה לכלים מן התורה אלא מדברי סופרים /
אמר רבי יהושע בן קרחה אמרתי לו ליהודי מפני מה אין
אנו רואים את דברי רבי יוסי ברגי שאמר טומאת משקים
לכלים מן התורה אלא מדברי סופרי / שאין טומאת מן התורה
על ידי טומאת שאין טומאתה בו כיום / וכלים שניטמאו
במשקים עולים ידי טומאתם כובים / רבי אומר תדע שאין
טומאת משקים לכלים מן התורה אלא מדברי סופרים / שאין
טומאת מן התורה מטמא כלי שטף מאחוריו שאין תוכו טמא
וכלים שניטמאו במשקים תוכו טהור / אם כן למר נאמר
משקה בכל כלי יטמא / מלמד שהכלים מטמאים את המשקה /
רבי אליעזר אומר אין טומאת משקים כל עיקר תדע לך
שהוא כן / שהרי תצו יוסי בן ציריה על כי מטבחים שהם
דכין / ר' עקיבא אומר השרץ מטמא את המשקים והמשקים
מטמאים את הכלים / והכלים את האוכלים / הוא למדנו
ששלשה טמאים בשרץ /

פרק י

וכל אשר יפול מנבלתם עליו יטמא כמי
הוא מדבר אם במיתתו הרי מיתתו אמור
אם כאבר מן החי הרי אבר מן החי אמור
למען לא אינו מדבר אלא כאבר מן המת / כ בנבלתם
לא מן העצמו לא מן השינים לא מן הצפורניים ולא מן השיער
שלם יטמא / תנור אם שלם טמא / אם חותכו טהור / מיכן
אמרו תנור שניטמא כיצד מטהרים אותו חלקו לשלשה וגורד
את הטפילת עד שיחא בארץ / רבי מאיר אומר אין צריך לגרד
הטפילה ולא עד שיחא בארץ אלא ממעט מכפנים ארבעה
טפחים / ר' שמעון אומר צריך להסיעו / ג חלקו לשנים
אחד גדול ואחד קטן הגדול טמא והקטן טהור / חלקו לשלשה
אחד גדול בשנים הגדול טמא והשנים קטנים טהורים / חלקו
לשנים והם שוים טמאים מפני שאי אפשר / ד נטמא
תנור אם שלם טמא ואם חותכו הרי הוא טהור / מיכן אמרו
תנור שבא מחותך מבית האומן / עושה לו לימודים ונותנה
עליו והוא טהור מטמא / סילק את הלימודים טהור החזירם לו
טהור / מרחו בשטף מקבל טומאה אינו צריך להסיקו שכבר
הוסק / ה תנור שומעני בין חדש בין ישן ודין הוא שיטמא כלי
חרס ושיטמא תנור מה כלי חרס משתינמר מלאכתו אף תנור
משתינמר מלאכתו דברי ר' אליעזר / אל רבי עקיבא דנים איפשר
משאיפשר אבר לו ר' אליעזר אף שאיפשר ראייה גדולה היא /
ו חזר רבי עקיבא וחילף את הדין שיטמא כלי חרס ושיטמא
תנור / מה כלי חרס משתינמר מלאכתו באור אף תנור משתינמר
מלאכתו באור אי מה כלי חרס כשמו אף תנור כשמו / תנור
קודם שהוסק תנור שמו תלמוד לו / אף מאימתי מקבל טומאה
משיסיקנו כדי לאפות כוספגנים / רבי יהודה אומר משיסיק
את החדש כדי לאפות כישן ספגנים / ז יותץ שמיאים
את שיש לו נתיצה יש לו טומאה את שאין לו נתיצה אין לו
טומאה פרט לתנור של אבן בשל מתכת ולכירה של אבן
ושל מתכות / מיכן אמרו תנור של אבן ושל מתכת טהור וטמא
משום כלי מתכות / נקב נפגם נסדק עשה לרשפילה או מוסף
של שיש טמא וכמה יהיה נקב כדי שיצא בו האור וכן בכירה /
ח כירה של אבן ושל מתכת טהורה / וטמאה משום כלי
מתכות / נקבה נפגמה נסדקה עשה לה פטפושים טמאה /
מראה כש' בין בפנים בין מבחוץ טהורה / רבי יהודה אומר
מכפנים טמאה מבחוץ טהורה / ט יותץ שמיאים את
שיש לו נתיצה יש לו טומאה ואת שאין לו טומאה אין לו
נתיצה / מיכן אמרו האבן שהיה שופת עליה ועל התנור עליה

פרק יא

וכי יפול מנבלתם יש מנבלתם
בשטא ויש מנבלתם שאינו בשטא
פרט ליבשה שאין יכולה להשרות

ב מניין לזרעים שמאים שזרען שהיו תלמוד לומר אשר
זרע טהור או יכול אף על פי שלא השרישו תלמוד לומר הוא

ג וכי יפול מנבלתם על כל זרע זרע אשר זרע טהור
הוא וכי יתן מים על זרע ונפל מנבלתם עליו שטא הוא יש
ליבענין הזה זרעים שמיאלי וזרעים טהורים מחוכרים לקרקע
ותלושין מן הקרקע מתן מירי אדם ומתן בידי שמים אוכלי אדם
ואוכלי בהמה יש לך לחילוק אם אומר אתה מהזרעים שמאים
ותלושים טהורים שמאת את הכל וכשאתה אומר מחוכרים
טהורים ותלושים שמיאים שמאת מקצת וטהרת מקצת

ד אם אתה אומר בידי שמים שמיאים וכידי אדם
טהורים שמאת הכל וכשאתה אומר בידי שמים טהורים וכידי
אדם שמיאים שמאת מקצת וטהרת מקצת ואם אומר אתה
אוכלי בהמה שמיאים אוכלי אדם טהורים שמיאת את הכל
אכשאתה אומר אוכלי אדם שמיאים ואוכלי בהמה טהורים
שמיאת מקצת וטהרת מקצת ה וכי יתן מים על
זרע הרי זה בא ללמד על השרץ שלא יטמא את הזרעים אלא
לאחר הכשר הלא רין הוא שיטא כלי חרס ושיטא בשרץ

מה כלי חרס אינו בשטא את הזרעים אלא לאחר הכשר אף
השרץ לא יטמא את הזרעים אלא לאחר הכשר הין אם הקל
בכלי חרס הקל נקל בשרץ החמור אלא יטמא בהכשר ושלא
בהכשר תלמוד לומר וכי יתן מים שטא הרי זה בא ללמד על
השרץ שלא יטמא את הזרעים אלא לאחר הכשר ו אין
לי לא אחר הכשר מים מניין לריכות לעשות שאר משקי כמים
ידין הוא וברא אם כלי חרס הקל עשר בו שאר משקים כמים
השרץ החמור אינו דין שנקשר בו שאר משקים כמים או כולך
לדרך זו חמור כלי חרס שהוא בשטא באוויר תלמוד לומר
מים מים אמורים למעלה ומים אמורי למטה מה מים אמורים
למעלה עשה בהם שאר משקים כמים אף מים האמורי למטה
עשה בו שאר משקים כמים דין אחר ומה מים שדם
חוזרים לידי אכיון לטהר אינו דין שמכשירי את הזרעים לא
אם אמרת במי שנעשין אב הטומאה לטמא אדם ולטמא כנור
תאמר במשקים שאין נעשים אב הטומאה לטמא אדם ולטמא
בגדים הואיל ואין נעשים אב הטומאה לטמא אדם ולטמא
בגדים לא יכשירו את הזרעים תלמוד לומר מים מים נאמ'
מים למעלה ומים אמורים למטה מה מים אמורים למעלה
עשה בהם שאר משקים כמים אף מים האמורים למטה עשר
בהם שאר משקים כמים ח מניין לעשות את המחטנה
כמתנה ודין הוא ומה אם כלי חרס הקל עשה בה את המחטנה
כמתנה השרץ החמור אינו דין שנעשה המחטנה כמתנה או
כלך לדרך זו חמור כלי חרס שהוא בשטא מאויר תלמוד לומר
מים מים מים אמורים למעלה ומים אמורים למטה ברא
מים אמורים למעלה עשה בהם המחטנה כמתנה אף מים
האמורים למטה עשה בהם חמ וטמא כמתנה ט אין
לי אלא בזמן שנתן מים על גבי הזרע כן זרע על גבי מים
מניין תלמוד לומר שטא שטא הוא לכס לעצור כיסם
לזכות ידות האוכלים מיכן אמרו יד הפריד טפח מיכן וטפח
מיכן ויד האשכול כל שהוא חונק האשכול שריקנה ויד מכנד
של תמרה ארבעה טפחים וקנה של שיבולת שלשה טפחים
ויד כל הנקצרין שלשה ושמן ורכן להקצר כל שהן ומלעין

פרשה

של שיבולים יכול אף על פי שבספן בנזרן תלמוד לומר הוא
וכי ימות מן הכהמה הרי
מיתה וודאי מן הכהמה
יש מן הכהמה בשטא ויש

מן הכהמה שאינו בשטא פרט לטרפה ששחטה אם מצינו
בהמה שטאה שלא השם פוסלה מן האכילה מביאת
לידי טומאתה אלא מיתה אף טרפה לא השם פוסלה מן
האכילה מביאה לידי טומאתה אלא מיתה או לכה לדרך
הזו כהמה שטאה אסורה קודם למיתתה וטרפה אסורה קודם
למיתתה מה כהמה שטאה אין שחיטתה מטהרתה אף טריפה
לא מטהרנית שחיטתה תלמוד לומר מן הכהמה יש מן הכהמה
שטאה ויש מן הכהמה שאין בשטאה פרט לטרפה ששחטה

ב דין אחר כהמה שטאה אסורה באכילה וטרפה
אסורה באכילה מה כהמה שטאה אין שחיטתה מטהרתה אף
טריפה לא מטהרנית שחיטתה ג לא אמרת בכהמה
שמיאה שלא היתה לה שעת הכושר תאמר בטרפה שחיטתה
לה שעת הכושר שולך מה שהכאתה הרי שנולדה טריפה
מן הכטן מניין לא אם אמרת בכהמה ששחטה בן שמונה יוכיח
שחיטה תאמר בטרפה שיש למינה שחיטה לא למינה
שיש למינו שחיטה ואין שחיטה מטהרתה אף אתה אל תחמר
על הטרפה שאף על פי שיש למינו שחיטה לא מטהרנית
שחיטתה תלמוד לומר מן הכהמה יש כהמה שאינה בשטאה
ויש כהמה שמשטאה פרט לטרפה ששחטה אשר היא בשטא
כמשא ואין השרץ שטמא בשטא הלא רין הוא ומה אם כהמה
שלא עשה דמה ככשרה שטמא בשטא השרץ שעשר דמו
ככשרו אינו דין שיטמא בשטא תלמוד לומר אשר היא היא
שטמא בשטא ואין השרץ שטמא בשטא ד לכס להביא
כהמה שטמא ששחטה בשטא הלא רין הוא מה אם כהמה
טהורה ששחיטתה מטהרתה שטמא בשטא כהמה שטמא
שאין שחיטתה מטהרתה אינו דין שתשטמא בשטא השרץ יוכיח
שאין שחיטתה מטהרתה ואינו שטמא בשטא אף אתה אל
תחמה על כהמה שטמא שאף על פי שאין שחיטתה מטהרתה
לא תשטמא בשטא תלמוד לומר לכס להביא כהמה שטמא
ששחטה בשטא ה לאכלה להביא את כן שמה שלא
תהא שחיטתה מטהרתה רבי יוסי ברבי יהודה ורבי אליעזר בר
שאעין בן שמנה שחיטתה מטהרתה בנבלתה לא בעצמות
ולא בגידים ולא בקרנים ולא בטלפים או יכול אפילו בשעת
חיבורן תלמוד לומר שטא בנבלתה ולא בקולית סתומה או
יכול אפילו נקובה תלמוד לומר שטא בנבלתה ולא
באלל המפוזר או יכול אף על פי מכונס דברי רבי יהודה תל
שטא בנבלתו ולא כמפשוט לשחיט כדי אחיזה ולחמתם עד
שיצא כל החזה אי יכול שאני מוציא פחות מכשיעור תלמוד
לומר שטא בנבלתה לא בעור שיש עליו כזית כשר או יכול
שאני מוציא את הנוגע בעור שכנגד הכשר מאחוריו תלמוד לר'
שטא בנבלתם לא בכשני חצאי זיתים שעל גבי העור יכול
לא יטמא בשטא דברי רבי ישמעאל תלמוד לומר שטא רבי
עקיבא אומר הנוגע בשרץ שטא לכלל משה לכלל משה
לא בא לכלל משה לא בא לכלל משה ומודה רבי עקיבא בכשני
חצאי זיתים שתחבן בקיסם או שהיטיט שהוא שטא מפני
מה רבי עקיבא אומר משה מפני שהעור מכסלו ז
יכול תהא נבלת כהמה שטמא בגדים בבית הכליעה תלמוד
לומר נכילה וטרפה לא יאכל לטמאה בה את שאין לי אלא
באכילתה יצתה נבלת כהמה שהיא שטמא עד שלא יאכלנה
יכול

יכול נבלת עוף תטמא מן הכתוב ונבלת ברמה מקל וחומר
תלמוד לומר בהמה את מטמא בבית הכליפה ואי אתה מטמא
בנבלת בהמה בבית הכליפה, אם כן למה נאמר האוכל ליתן
שיעור לנינוע ולנשוא מה האוכל כזית אף הנוגע כזית
ח יכול אף הצופה תלמוד לומר כגד אי כגד יכול כגד
גדול לכן מטמא כזב והמטמא כנגועו, מניין גדול צנוע
קטן לכן, קטן צנוע, עד שתהא מרבה להביא שבית של סככה
ונגנלים ונגנליות מניין תלמוד לומר כגד כגדים ריבה, מניין
לעשות שאר כלים ככגדים תלמוד לומר טמא, יכול טמא
אדם וכלי חרס, תלמוד לומר כגד, כגד הוא מטמא ואינו מטמא
לא אדם ולא כלי חרס

פרק יב

בכל השרץ השורץ על הארץ
להוציא את היתושי שבכלים
ואת הזיזים שבעדשים ואת
התולעים שכתמרים ושכגורגורת לא יאכלו להיביא את המאכל
כאוכל או לא יאכלו לאוסרים בהנאה תלמוד לומר לא תאכלום
הא כיצד באכילה הם אוסרים בהניה הם מותרים הא מה אני
מקיים לא יאכלו להיביא את המאכל כאוכל, ב הולך
על גחון זה נחש כל הולך על גחון להביא את השלשולים ואת
הדומה לדומה, הולך על ארבע זה עקרב, כל הולך להביא
את החיפושית ואת הדומה לדומה, מרבד רגלים זה גדל, עד
כל מרבה להביא את הדומה, ואת הדומה לדומה, בכל השרץ
השורץ להביא את התולעים שבעקרי דיתים ושבעקרי תאיני
לא תאכלום, יכול יאכלום לקטנים תלמוד לומר לא יאכלו
ג אל תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ השורץ על
הארץ להביא את שפרטו לארץ וחזרו, יכול יטמאו טומאה
חמורה, תלמוד לומר ולא תטמאו בהם, יכול לא יהיו פוסלים
את הגוף תלמוד לומר ונטמאתם בהם, יכול אף דמם וחלבם
כיוצא בהם, תלמוד לומר כס, כס את מטמא ואי אתה מטמא
ברמס וחלבם, ואל תטמאו בהם ונטמאתם בהם, ואם מטמים
אתם בהם סופכם לטמא כס, כי אני, אלהים והתקדשתם
והייתם קדושים כי קדוש אני, כשם שאני קדוש כך אתם
קדושים, כשם שאני פרוש כך אתם היו פרושים, ד
ולא תטמאו את נפשותיכם בכל השרץ הרומש על הארץ אף
על פי שאין פרה ורבה, כי אני, המעלה אתכם מארץ מצרים
על כן העליתי אתכם מארץ מצרים על תנאי שתקבלו
עליכם עול מצות שכל המודר בעול מצות מודר בציצית
מצרים, וכל הכופר בעול מצות כופר בציצית מצרים, להיות
לכם לאלהים, בעל כורחכם והייתם קדושים כי קדוש, כשם
שאני קדוש כך אתם קדושים, כשם שאני פרוש כך אתם
כמו כן פרושים, ה זאת תורת הבהמה והעוף כאי
זו תורה שותרת בהמה לעוף ועופות לבהמה, בהמה מטמא
במשא וכמגע, והעוף אינו מטמא במגע ובמשא, העוף מטמא
כגדים אכית הכליער ובהמה אינה מטמאה כגדים אכית
הכליער, כאי זו תורה שותרת בהמה לעוף והעוף לבהמה, בה
בהמה לשחיטה, אף עופות בשחיטה, אי מה בהמה בשנים אף
עוף בשנים וברוב שנים תלמוד לומר זאת, רבי אלעזר אומר
באי זו תורה שותרת בהמה לעוף ועוף לבהמה העוף הכשירו מן
הצואר ובהמה הכשירה מן הצוואר, אי מה העוף ממול עורפו
אף בהמה ממול עורפו תלמוד לומר ראשו, ראשו של עוף כמול
עורפו ואין ראשו של בהמה ממול ראשו, וכל נפש
החיה הרומשת במים להביא את הדגים וכל נפש השורצת על
הארץ להביא את העגבים ולמה בא להבדיל לא בלבד השונה

אלא ביודע אי זה טמא ואי זה טהור, ז ולהבדיל בין
הטמא ובין הטהור, צריך לומר בין פרה להמור והלא כבר הם
מפורשים אם כן למדו נאמר ולהבדיל בין הטמא ובין הטהור
בין טמאה לך לטהור, לך בין שנשחט ורכו של קנה לנשחט
חציו וכמה הוא בין רכבו לחציו מלא שעה, ח בין חחית
הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל צריך בין צבי לערוד
והלא הם כבר מפורשים אם כן למה נאמר בין החיה
הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל, בין טריפה
בשירה לטריפה פסולה, אחרים אומרים
בין החיה אשר לא תאכל בא
ליתן אזהרה
לחיה

סליק פרשת שרצים

פרשת תזריע

בני

ישראל כעניין הזה חזק הגוים כעניין הזה בני
ישראל אין לי אלא בני ישראל מניין לרבות
את הגיורות ואת השפחות בין משוחררות ובין
אין משוחררות תלמוד לומר ואשה, ואשה כי תזריע וילדה זכר
וטמא שבעת ימים מה תל לפי שנאמר והזרתם את בני
ישראל מטומאתם ולא ימותו בטומאתם בטמאם את משכני
אשר בתוכם, שומע אני בין מתוכו בין מאחוריו תלמוד לומר
ביולדת ואל המקדש לא תבא, ב יכול יולדת תהא
מטמאה אותו מתוכו ושאר כל הטמא, בין מתוכו בין מאחוריו
תלמוד לומר בני ישראל הרי בני ישראל כולם לא יטמאו אותו לא מתוכו
מטמאה אותם לא מתוכו אף כולם לא יטמאו אותו לא מתוכו,
ג אין לי אלא הבא מידי טומאה חמורה כיולדת הבא
מידי טומא קלה טמא מת ובעל נידה וכל המטמא את האדם
מניין תלמוד לומר לא ימותו בטמאם את משכני אשר בתוכם
לרבות את כולם, ד וילדה פרט לשלידה לפני הדיכר
או יכול שאני מוציא או שעברה לפני הדיכר וילדה לאחר הדיכר
תלמוד לומר ואם נקבה תלד אין הדיכר תלין אלא ביולדת
וילדה עד שתצא ממקו הוולד פרט ליצוא דופן רבי שמעון אומר
יצא דופן הרי הוא כילוד וחייבים עליו קרבן וכל שיהא פטור
מחמש סלעים של בין, ה אשה כי תזריע וילדה זכר מה
תלמוד לומר לפי שנאמר וטמאה שבעת ימים וכיום השמיני
ימול, שומע אני ביוצא חי שהוא מטמא את אמו טומאת לידה
מניין ליצוא מת שיטמא את אמו טומאת לידה, אמר ר' יהודה
הריני דן ומה אם ביוצא חי שאינו מטמא את אמו ואת הבא עם
אמו אל האהל טומאת שבעה הרי היא מטמא את אמו טומאת
לידה, היוצא מת שהוא מטמא את אמו ואת הבא עם אמו אל
האהל טומאת שבעה, אינו דין שיטמא את אמו טומאת לידה
אהל לזכר ייחודה כל דין שאתה דן תחילתו להחמיר וסופו
להקל איכר דין שיהא את אמו יטמא וראשו של עוף כמול
זכר לרבות את המת, ו אין לי אלא בני תשעה בן שבט
בן שבעה בן ששה בן חמשה מניין תלמוד לומר וילדה זכר כל
שתלד או מלדד אין לי אלא הוולד, מניין המפלת סנדל

יכול נבלת עוף תטמא מן הכתוב ונבלת ברמה מקל וחומר
תלמוד לומר בהמה את מטמא בבית הכליפה ואי אתה מטמא
בנבלת בהמה בבית הכליפה, אם כן למה נאמר האוכל ליתן
שיעור לניגוע ולנשוא מה האוכל כזית אף הנוגע כזית
ח יכול אף הצופה תלמוד לומר כגד אי כגד יכול כגד
גדול לכן מטמא כזב והמטמא כנגועו, מניין גדול צנוע
קטן לכן, קטן צנוע, עד שתהא מרבה להביא שבית של סככה
ונגנלים ונגנליות מניין תלמוד לומר כגד כגדים ריבה, מניין
לעשות שאר כלים ככגדים תלמוד לומר טמא, יכול טמא
אדם וכלי חרס, תלמוד לומר כגד, כגד הוא מטמא ואינו מטמא
לא אדם ולא כלי חרס

פרק יב

בכל השרץ השורץ על הארץ
להוציא את היתושי שבכלים
ואת הזיזים שבעדשים ואת
התולעים שכתמרים ושכגורגורת לא יאכלו להיביא את המאכל
כאוכל או לא יאכלו לאוסרים בהנאה תלמוד לומר לא תאכלום
הא כיצד באכילה הם אוסרים בהניה הם מותרים הא מה אני
מקיים לא יאכלו להיביא את המאכל כאוכל, ב הולך
על גחון זה נחש כל הולך על גחון להביא את השלשולים ואת
הדומה לדומה, הולך על ארבע זה עקרב, כל הולך להביא
את החיפושית ואת הדומה לדומה, מרבד רגלים זה גדל, עד
כל מרבה להביא את הדומה, ואת הדומה לדומה, בכל השרץ
השורץ להביא את התולעים שבעקרי דיתים ושבעקרי תאיני
לא תאכלום, יכול יאכלום לקטנים תלמוד לומר לא יאכלו
ג אל תשקצו את נפשותיכם בכל השרץ השורץ על
הארץ להביא את שפרטו לארץ וחזרו, יכול יטמאו טומאה
חמורה, תלמוד לומר ולא תטמאו בהם, יכול לא יהיו פוסלים
את הגוף תלמוד לומר ונטמאתם בהם, יכול אף דמם וחלבם
כיוצא בהם, תלמוד לומר כס, כס את מטמא ואי אתה מטמא
ברמס וחלבם, ואל תטמאו בהם ונטמאתם בהם, ואם מטמים
אתם בהם סופכם לטמא כס, כי אני, אלהיכם והתקדשתם
והייתם קדושים כי קדוש אני, כשם שאני קדוש כך אתם
קדושים, כשם שאני פרוש כך אתם היו פרושים, ד
ולא תטמאו את נפשותיכם בכל השרץ הרומש על הארץ אף
על פי שאין פרה ורבה, כי אני, המעלה אתכם מארץ מצרים
על כן העליתי אתכם מארץ מצרים על תנאי שתקבלו
עליכם עול מצות שכל המודר בעול מצות מודר בציצית
מצרים, וכל הכופר בעול מצות כופר בציצית מצרים, להיות
לכם לאלהים, בעל כורחכם והייתם קדושים כי קדוש, כשם
שאני קדוש כך אתם קדושים, כשם שאני פרוש כך אתם
כמו כן פרושים, ה זאת תורת הבהמה והעוף כאי
זו תורה שותרת בהמה לעוף ועופות לבהמה, בהמה מטמא
במשא וכמגע, והעוף אינו מטמא במגע ובמשא, העוף מטמא
כגדים אכית הכליער ובהמה אינה מטמאה כגדים אכית
הכליער, כאי זו תורה שותרת בהמה לעוף והעוף לבהמה, בה
בהמה לשחיטה, אף עופות בשחיטה, אי מה בהמה בשנים אף
עוף בשנים וברוב שנים תלמוד לומר זאת, רבי אלעזר אומר
באי זו תורה שותרת בהמה לעוף ועוף לבהמה העוף הכשירו מן
הצואר ובהמה הכשירה מן הצוואר, אי מה העוף ממול עורפו
אף בהמה ממול עורפו תלמוד לומר ראשו, ראשו של עוף כמול
עורפו ואין ראשו של בהמה ממול ראשו, וכל נפש
החיה הרומשת במים להביא את הדגים וכל נפש השורצת על
הארץ להביא את הזנבים ולמה בא להבדיל לא בלבד השונה

אלא ביוצא אי זה טמא ואי זה טהור, ז ולהבדיל בין
הטמא ובין הטהור צריך לומר בין פרה להמור והלא כבר הם
מפורשים אם כן למדו נאמר ולהבדיל בין הטמא ובין הטהור
בין טמאה לך לטהור, לך בין שנשחט ורכו של קנה לנשחט
חציו וכמה הוא בין רכוב לחציו מלא שעה, ח בין חחית
הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל צריך בין צבי לערוד
והלא הם כבר מפורשים אם כן למדו נאמר בין החיה
הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל, בין טריפד
בשירה לטריפה פסולה, אחרים אומרים
בין החיה אשר לא תאכל בא
ליתן אזהרה
לחיה

סליק פרשת שרצים

פרשת תזריע

בני

ישראל כעניין הזה חזק הגוים כעניין הזה בני
ישראל אין לי אלא בני ישראל מניין לרבות
את הגיורות ואת השפחות בין משוחררות ובין
אין משוחררות תלמוד לומר ואשה כי תזריע וילדה זכר
וטמא שבעת ימים מה תל לפי שנאמר והזרתם את בני
ישראל מטומאתם ולא ימותו בטומאתם בטמאם את משכני
אשר בתוכם, שומע אני בין מתוכו בין מאחוריו תלמוד לומר
ביולדת ואל המקדש לא תבא, ב יכול יולדת תהא
מטמאה אותו מתוכו ושאר כל הטמא, בין מתוכו בין מאחוריו
תלמוד לומר בני ישראל הרי בני ישראל כולם לא יטמאו אותו לא מתוכו
מטמאה אותם לא מתוכו אף כולם לא יטמאו אותו לא מתוכו,
ג אין לי אלא הבא מידי טומאה חמורה כיוולדת הבא
מידי טומא קלה טמא מת ובעל נידה וכל המטמא את האדם
מניין תלמוד לומר לא ימותו בטמאם את משכני אשר בתוכם
לרבות את כולם, ד וילדה פרט לשלידה לפני הדיכר
או יכול שאני מוציא או שעברה לפני הדיכר וילדה לאחר הדיכר
תלמוד לומר ואם נקבה תלד אין הדיכר תלין אלא ביולדת
וילדה עד שתצא ממקו הוולד פרט ליצוא דופן רבי שמעון אומר
יצא דופן הרי הוא כילוד וחייבים עליו קרבן ובלב שהוא פטור
מחמש סלעים של בין, ה אשה כי תזריע וילדה זכר מה
תלמוד לומר לפי שנאמר וטמאה שבעת ימים וכיום השמיני
ימול, שומע אני ביוצא חי שהוא מטמא את אמו טומאת לידה
מניין ליצוא מת שיטמא את אמו טומאת לידה, אמר ר' יהודה
הריני דן ומה אם ביוצא חי שאינו מטמא את אמו ואת הבא עם
אמו אל האהל טומאת שבעה הרי היא מטמא את אמו טומאת
לידה, היוצא מת שהוא מטמא את אמו ואת הבא עם אמו אל
האהל טומאת שבעה, אינו דין שיטמא את אמו טומאת לידה
להקל ליצוריו יהודה כל דין שאתה דן תחילתו להחמיר וסופו
להקל אכיר דין חזק אתה אומר, ו אין לי אלא בני תשעה בן שבט
זכר לרבות את המת, ז אין לי אלא בני תשעה בן שבט
בן שבעה בן ששה בן חמשה מניין תלמוד לומר וילדה זכר כל
שתלד או מלדד אין לי אלא הוולד, מניין המפלת סנדל

ווראי דוחה את השבת ואין הכסף דוחה את השבת / ערלתו ווראי דוחה את השבת / ואין אנדרוניגוס דוחה את השבת / או אנדרוניגוס דוחים עליו את השבת / וחייבים עליו כרת / ערלתו ערלתו ווראי דוחה את השבת ואין בין השמשות דוחה את השבת / ערלתו ווראי דוחה את השבת ואין שכולד מהול דוחה את השבת / שבת שמאי אומרים צריך להשיף ממנו דם כרית וכית הילל אומרים אינו צריך / ז אמר ר' שמעון בן אלעזר לא נחלקו בית שמאי ובית הילל על שכולד מהול שהוא צריך להשיף ממנו דם כרית מפני שהיא ערלתו כבושה על מה נחלקו על גר שנתגייר מהול שבת שמאי אומ' צריך להשיף ממנו דם כרית ובית הילל אומרים אינו צריך / ח ושלשים יום יכול בין סמוכים בין מפורדים תלמוד לו' יום / מה יום כולו אחד אף שלשים כולו אחד / יכול שלשים סמוכים ושלשה בין סמוכים בין מפורדים תלמוד לו' יום ושלש ימים / מה שלשים סמוכים אף שלשת סמוכים / ושלשים יום ושלש ימים מה תלמוד לו' נקיבה / נקיבה שימי טומאתה מרובים ימי טהרתה מרובים / זכר שימי טומאתה מעושים אינו דין שימי טהרתה מרובים / תלמוד לו' יום ושלש ימים / תשב להביא את המקדש בתוך ארבע עשר יום שתהא טהורה מן הזיבה יכול תהא טהורה מן הנדה תלמוד לו' יום דוותה תטמא בימי טהרה אף על פי שהיא רואה /

ט ככל קודש לא הגע יכול אף מן המקדש תלמוד לו' יום ואל המקדש לא תבוא מה מקדש שיש בו נטילת נשמה אף קודש שיש בו נטילת נשמה יצא המעשר / אי מה מקדש הנכנס לו בטומאה ענינו כרת אף קודש האוכלו בטומאה ענינו כרת / יצתה תרומה תלמוד לו' יום ככל קודש לרבות תרומה / אי מה קודש משמע נגיעה אף מקדש משמע נגיעה ומניין שלא נגיעה תלמוד לו' יום ואל המקדש לא תבא / עד מלאות ימי טהרה לרבות יולדת נקיבה /

פרק ב

נקיבה אין לי מניין לרבו' טומטום / זאדרוניגוס תלמוד לו' ואם נקיבה תלד וטמאה אין הדבר תלוי אלא בלידה וטמאה שבועיים / שני שבועות שהם ארבעה עשר יום / ב שאלו תלמידיו את רבי יהודה בן רועץ שומעין אנו וטמאה שבועים יכול תהא טמאה שבועים אמר להם טימא וטיהר בזכר טימא וטיהר בנקבה / מה ימי טהרתה כפליים אף ימי טומאתה כפליים בזכר / מאחר שנפטרו יצאו וזכרה אחריהם אמר להם לא הייתי צריך להזיקם לכם מפני שיש אם למקרא לא זו תשובה לדרב' טימא וטיהר בזכר טימא וטיהר בנקיבה / מה ימי טהרתה כפליים בזכר אף ימי טומאתה כפליים בזכר / או כלך לדרך זו / זכר שימי טהרתו מעושים / ימי טומאתו מעושים / נקבה שימי טהרתה מרובים אינו דין שיהיו ימי טומאתה מעושים תלמוד לו' יום וטמאה שבועים ככדתר שני שבועות שהם ארבעה עשר יום / ג וששים יום בין סמוכים בין מפורדים תלמוד לו' יום / מה יום כולו אחד אף ששים כולו אחד / יכול ששים סמוכים וששה בין סמוכים בין מפורדים תלמוד לו' יום וששים ימים מה ששים סמוכים אף ששה סמוכים / ששים יום וששת ימי מה תלמוד לו' זכר שימי טומאתו מעושים / ימי טהרתו מעושים / נקיבה שימי טומאתה מרובים אינו דין שיהיו ימי טהרתה מעושים / תלמוד לו' וששים יום וששת ימים / תשב / תלד להביא את המקדש בתוך שמונים של נקיבה / שכל דימי שהיא רואה טהורה עד שיעשה הוולד / ורבי אלעזר מטמא אמרו לו לרבי אלעזר ומה אם במקו' שהחזיר כשופר של

או שיליא ושפיד מרוקס וחוצא מחותך תלמוד לו' יום כי תזריע וילדה כל זרע שתלד / ז יכול המפלת כמין דגים וחגבים ושקצים ורמים / תהא טמאה תלמוד לו' יום זכר מה זה מיוחד שיש בו מצורת האדם / יצאו אילו שאין בהם צורת האדם /

ח יכול המפלת כריית ראש שאינו חתוכה כריית הגוף שאינו חתוך והאיל ויש בהם מצורת האדם / יהא טמאה תלמוד לו' יום וטמאה שבועת ימים / ובשמיני יומל מה זה מיוחד שהוא דאין לבריית נשמה / יצאו אילו שאין ראויים לבריית נשמה / וטמאה / היא טמאה ואין הוולד טמא / הלא דין הוא ומה אם שהולד גרם לה טומאה הרי היא טמאה הוולד שגרם לטומאה אינו דין שיהא טמא / שיעור המשתלח יוכיח שגרם לטומאה והרי הוא טהור / לא אם אמרת בשעור המשתלח שאין לו טומאה / תאמר בולד שיש לו טומאה חטא לו ויש לו טומאה / יהא טמא תלמוד לו' יום / היא טמאה ואין הולד טמא / ט וילדרת וטמאה שבועת ימים שתספור שבעה לולד האחרון / הלא דין הוא מטמאה כבת ומיטמאה בולד מה מצינו כשהוא מטמאה כבת אינה סופרת שבעה אלא לטומאה האחרונה אף כשהוא מטמאה בולד לא תספור אלא לולד האחרון / י או כלך לדרך זו ומיטמא בדם / ומיטמאה בולד מה מצינו כשהוא מטמא בדרים אינה סופרת שבעה אלא לטומאה הראשונה אף כשהוא מטמאה בולד לא תספור שבעה אלא לולד הראשון / יא נראה ל' דומה דנים טומאה שהיא במקום אחד מטמאה שהיא במקום אחד ואל יוכיחו דמים שהם גורמים / או כלך לדרך זו ודנים טומאה שהיא במנה / מטמאה שאינה ממנה / ואל תוכיח טומאת המת שאין ממנה תלמוד לו' יום וילדה וטמאה שבועת ימים שתספור שבעה לולד האחרון /

יב שבעת ימים יכול בין סמוכים בין מפורדים תלמוד לו' יום כימי נידתה מה ימי נידתה סמוכים / אף ידי לידתה סמוכים / יג כימי נידתה היקיש ימי נידתה לימי לידתה / מה ימי נידתה אינן ראוי לזיבה ואין ספירת שבעה עולה בהם אף ימי לידתה אינן ראויים לזיבה ואין ספירת שבעה מהם / יד ויתה טמאה לרבות בוועלה / ויתה טמאה לרבות כל הלילות / ויתה טמאה לרבות את היולדת כזכר שלא תהא טהורה / עד שתשב שבעה נקיים /

פרק א

בשמיני יכול בין יום ובין לילה תלמוד לו' יום / ביום / ביום ולא בלילה אין לי אלא הנימול לשמונה שיהא ביום מניין לחשעה ולעשרה לאחד עשר / ושאר כל הנימולים לא יהיו אלא ביום תלמוד לו' יום / ב אמר תלמיד אחד לפני רבי עקיבא צריך לאומרו אף שומעני / וטמאה שבועת ימי / וביום שמיני יומל / יכול שבעה ושמונה הרי חמשה עשר תלמוד לו' יום / וביום / אמר לו רבי עקיבא עלילתה / והלא כבר נאמר וכן שמונה ימים יומל לכם כל זכר לדורות / ג וביום מלכוד / שכל היום כשר למילה אלא שהזרועים מקדימים למצות שנאמר ושכחם אברהם בבקר ויחבוש את חמורו / בשמיני יומל אפילו בשבת / ומה אני מקיים מהלליה מות יומת בשאר כל המלאכות חוץ מן המלה או מקיים אני מהלליר מות יומת אף במילה ומה אני מקיים בשמיני יומל חוץ מן השבת תלמוד לו' יום / וביום / אפילו בשבת / ה יומל בשבת ערלתו אף על פי שיש שם בהרת הא מה אני מקיים השמר כנגע הצרעת חוץ מן המלה / או מקיים אני השמר כנגע הצרעת אף במילה / ומה אני מקיים יומל בשבת ערלתו בזמן שאין שם בהרת / תלמוד לו' יום שיש שם בהרת / ו ערלתו ערלתו

פרק ד

פרשת נעעים

י' אל משה ואל אהרן לאמר :

שלפני הוולד היקל בשופי שלאחר הוולד / מקום שהיקל
בקושי של לפני הוולד אינו דין שנקל בקושי של אחר הוולד /
אמרו לו דין לכא מן הדין להיות כדון ממר הקיל עליה
בשומאת זיכה אבל טמאת היא שומאת נידה / אל הרי אנו
משיבים אותך כלשון אחרת מה אם במקום שהחמיר בשופי
שלפני הוולד היקל בקושי מבשופי בקו' שהיקל בשופי שלאח
הוולד אינו דין שניקל בקושי מבשופי אמר להם אפילו אתם
משיבים אותי כל היום דין לכא מן הדין להיות כדון מה קושי
הראשון טמאת נידה אף קושי האחרון טמאת נידה על דמי
טהרה אף על פי שרוחא /

פרק ג
ובמלאת אינה מביאה בתוך מלאת ואם
הביאה בתוך מלאות לא יצא יוכל לא
יבא בתוך מלאת על הוולדות הראשונ'
תל תביא לבן לחייב על כל בן ובן לבת לחייב על כל בת
ובת וכשהוא אומר או לבת להביא את המפלת או לשמונים
ואחד שתהא חייבת בקרבן כדברי בית הילל שכינת שמאי
פוטרים מן הקרבן אמרו להם בית הילל לבית שמאי אי אתם
מחיים לנו ברואה או לשמונים ואחד שהיא טמאה אמרו
להם בית שמאי אי אתם מורים במפלת לשמונים ואחד שהיא
חייבת בקרבן אמרו להם בית הילל מה שנח או לשמונים
או לשמונים ואחד שנים שמונים ואחד אם שוה לו לטמאה
לא ישור לו לקרבן אמרו להם בית שמאי לא אם אמרתם
במפלת יום לשמוני ואחד שכן יצא לשעה שהיא ראויה להביא
כר קרבן אמרו להם בית הילל וחרי המפלת יום לשמונים
ואחד שחל להיות בשבת תוכיח שלא יצא לשעה שהיא ראיה
בה קרבן וחייבת בקרבן אמרו להם בית שמאי לא אם אמרתם
במפלת יום שמונים ואחד שחל להיות בשבת שאע"פ שאינו
ראוי לקרבן יחיד ראוי לקרבן ציבור תאמרו במפלת או
שמונים ואחד שהרי הלילות אין ראויים לא לקרבן יחיד ולא
לקרבן ציבור ב הרואה דם אינה מוכחת שהמפלת
תוך מלאת דמיה שהורים ופטורה מן הקרבן אמרו להם בית
הילל וכשהוא אומר לבת להביא את המפלת או לשמוני ואחד
שתהא חייבת בקרבן ג תביא כשב בן שנתו לעולה שנתו
שלו לא שנה למניין עולה ובן יונה או תור לחטאת או זר
אזה הלא דין הוא אם במקו' שלא כשרה חטאת העוף עם
עולת בהמה כשרה חטאת בהמה עם עולת בהמה כן
שכשרה חטאת העוף עם עולת בהמה אינו דין שתכשר חטאת
בהמה עם עולת בהמה תל ובן יונה או תר לחטאת זה או
זה ד אל פתח אהל מועד אל הכהן מלמד שהיה
מיטפלת בהם ומביאה אותם אל פתח אהל מועד אל הכהן
ה והקריבו מה תל לפי שהיה טעונה שנים יוכל יהיו
שנים מעכבים אותם תל והקריבו אחד מעכבה ואין שנים
מעכבים אותה איני יודע אם חטאת אם עולה כשהוא אומר
וכפר מה מצינו בכל מקום חטאת כפרה כחטאת אף כפר
כחטאת ו ו שהיה לאכול זבחים במקור מלמד
שכל דמים שהיה רואה אינו אלא מן המקור דמיה מלמד
שדמים הרבה טמאים בה האדם והשחור וכקן כרכום
וכמימי אדמה וכמזג בית שמאי אומ' אף כמימי תלת וכמימי
בשר צלי בית הילל מטהרים תורת הילולת האשה שילדת
וולדות הרבה וחפילה בתוך שמונים נקברה וחורה וחפילה
בתוך שמונים נקבה וכן המפלת תאומים רבי יודיה אומר
מביאה על הראשון ואי' מביאה על השני מביאה על השלישי
ואינה מביאה על הרביעי ו תורת הילולת האשה שיש עליה